Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

לאדזשער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 80/1375 | Łódź, Poniedziałek 2 kwietnia 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג י"ב ניסן תרפ"ח | Nr. 80/1375

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

צו דער געעהרטער קונדשאפט!

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז צום קומענדיגען יום-טוב בעזיץ איך אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע **ווייבען** איין- און אויסלענדישע, אריגינעלען **כרמל-ווייך**, ווי אויך אריגינעלען וויין פון דער פירמע **ליבערמאן**, ווארשא, מעהד, ליקערען, שפירט, שליוואוויץ זאווי ראטוויין ספעציעל פאר צוקער-ליידענדע אלעס כשר לחג הפסח צו קאנקורענץ-פרייזען.

מיט אכטונג **ליפא שיינביין, לאדז, נאוואמיעסקא 27,** טעל. 49-27

בעמערקונג: ביי א גרעסערען איינקויף ראבאט. די פירמע עקזיסטירט פון 1903.

אכטונג, לאדז און אומגעגענד!

איך טייל מיט מיינער געעהרטער קונדשאפט, אז איך האב איבערגענע-מען די פארטרעטונג אויף לאדז און לאדזער וואיעוואדזטווע דער לאנגיעהריגער, בעוואוסטער פירמע

ליפא שיינביין, לאדז, נאוואמיעסקא 27, טעל. 49-27

וואו איהר בעקומט מיינע אריגינעלע **ווייבען!** צו דיזעלבע פרייזען וואס ביי מיר אין ווארשא. מיט אכטונג

א. נ. ליבערמאן, ווארשא, פראנציסקאנער 19

בעמערקונג: אזוי ווי אין לאדז האט זיך בעוויזען פעלשונגען פון מיינע ווינען, בעט איך די געעהרטע קונדשאפט אויפצופאסען אויף די קארקען, דאס עס זאל זיין אויס-געברענט דעמזעלבען נאמען, וואס אויף די עטיקעט.

געדענקט! אז א פרעהליכען פסח קאסמעטיק! פערפומען, זייפען

וועט איהר האבען, ווען איהר וועט איינקויפען אייער

כשר לפסח נור ביי דער איבעראל-בעוואוסטער פירמע

J. DRUKIER, 11 ZAWADZKA 11

עסענץ און 36 געשמאקען. בעמערקונג: איך שפענדע 2 פראצ. פון דער הכנסה ביז ערב פסח פאר'ן לאדזער "מושב זקנים-הויז".

כשר לפסח | די בעוואוסטע — יודישע — שאקאלאדען-פאבריק „ZŁOTY RAJ" | כשר לפסח

מאכט בעקאנט איהרע געעהרטע קונדשאפט, אז צום בעפארשטעהענדען פסח איז די פערזעהען מיט א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע **שאקאלאד** און **קארמעלען** כשר לפסח אפילו למהדרין מן המהדרין.

בעמערקונג: אלעס ווערט אויסגעארבייט בהכשר גמור אונטער דער השגחה פון אנשים כשרים ונאמנים.

אונזערע פערקויפס-שטעלען:

וווסכאדניא 50, זאוואדזקא 11, צעגעלניאנא 26

הורט און דעטייל-סקלאד

עקזיסטירט פון 1890.

פון דער וויין און שפירטואזען-פירמע „WINKOL"

אינהאבער: **א. י. חאסילעוו** צעגעלניאנא 32

עמפפעהלט צו דעם בעפארשטעהענדען פסח הבע"ל א רייכען אויסוואהל פון אלטע אונגאר-וויינען, כרמל, שפירט, ליקערען, שליוואוויץ, קאניאק, מעהד, עכטען נאטור-רויט-וויין, גאראנטירט פאר צוקער-ליידענדע, אלעס צו קאנקורענץ-פרייזען. סוחרים מיט קאנצעסיעס פון 15 ליטער אן בעקומען א שוויאדעצטווא פזשעוואזאווע.

בעמ.: ביי ה' ש. קארא, פעטריקאווער 23 בעקומט מען אלערליי מיינע וויינען.

„WINKOL" אינהאבער: א. י. חאסילעוו, צעגעלניאנא 32 טעלעפאן 25-58.

348

ווייך אויף פסח גוט און ביליג!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט אונזער געעהרטע קונדשאפט, אז אזוי ווי אלע יאהר זענען מיר אויך דאס יאהר פערזעהען לחג הפסח הבע"ל מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע וויינען ווי: אונגער-וויין כרמל-וויין ליקער און שפריט של פסח ריין אריגינעלען מעהד צו קאנקורענץ פרייזען!

מיט אכטונג

פירמע **מ. ליפעל אלטער מארק 8.**

נעדענקט די אדרעס! קומט און איבערצייגט אייך!

די לאנגיעהריגע און בעוואוסטע מעכאנישע בעקעריי פון

י. מ. פאקולא, אגראדאווא 3

באקט דינע און כשר'ע

מצות צו ביליגע פרייזען

מיין בעקעריי געפינט זיך אונטער דער השגחה פון ראבינאט.

בעקאנטמאכונג.

לויט דער איניציאטיוו פון די לאדזער פליישער-פעראיינען, וועט דעם 8-טען אפריל 1928, 3 א זייגער נאכמיטאג פארקומען אין לאדז, אין זאל „קאלאסעאום", זאכאדניא 53

א צוזאמענפאהר

פון אלע

פלייש-, פיה-, עופות- און גראשער-הענדלער

ווי אויך דעלעגאטען פון פליישער-ארגאניזאציעס אין לאדזער וואיעוואדזטווא מיט'ן אנטייל פון די פארשטעהער פון צענטראלען פליישער-פערבאנד ביים צענטראלען סוחרים-פעראיין אין ווארשא.

מיט רעפעראטען וועלען ארויסטרעטען א רייהע רעדנער מיט'ן סענאטאר טרוסקער בראש.

417

דער ארגאניזיר-קאמיטעט

ביים הורטאווניקעס-שעכטער-פעראיין, פאדזשעטשנא 10.

צענטראלער יודישער האנדווערקער-פערבאנד

אין לאדז און אומגעגענד, פאלודניאווא 4.

מאנטאג, דעם 9. אפריל ה. י. 7 אוונד קומט פאר אין לאקאל פון צענטר. יוד. האנדוו.-פערבאנד (פאלודניאווא 4) די פארוואהל = פערזאמלונג און זונטאג, ד. 15. אפריל, 6 אוונד קומט פאר אין זאל „קאלאסעאום" (זאכאדניא 53

די יעהרליכע גענעראל-פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

פארוואהל-פערזאמלונג: 1) ערעפענונג, וואהלען פון א פארזיצענדען, 2 סעקרעטארען און 2 אסעסארען; 2) בעריכטען; 3) וואהלען פון א קאמיטעט, צוזאמענצושטעלען די פערוואלטונג פון דער צענטראלע; 4) פארשלאגען צו דער אלגעמיינער פערזאמלונג.

גענעראל-פערזאמלונג: 1) ערעפענונג דורך דער פערוואלטונג; 2) וואהלען פון א פארזיצענדען, 2 סעקרעטארען און 3 אסעסארען; 3) לעזען דעם פראטאקאל פון דער לעצטער גענעראל פערזאמלונג; 4) בעריכטען: א) בילאנס, ב) פון דער פערוואלטונג, ג) רעוו.-קאמיסיע; 5) אינפארמירען וועגען די אויסגעשלאסענע מיטגלידער; 6) בודזשעט אויפ'ן יאהר 1928; 7) וואהלען פון א פערוואלטונג און רעוויזיאנס-קאמיסיע; 8) פארשלאגען.

בעמ.: אויף די פערזאמלונגען ווערען ארויסגעשיקט איינלאדונגען, אהן וועלכע מ'וועט ביי קיינפאל צו די פערזאמלונגען נישט צוגעלאזט ווערען.

ווער ס'וועט ביז'ן 5. אפריל נישט ערהאלטען קיין איינלאדונג, דארף זיך מעלדען אין סעקרעטאריאט פון פערבאנד שפעטסטענס ביז'ן 10-טען אפריל ה. י.

די פערוואלטונג.

409

צו דער חתונה פון מיינע פריינד

פרל. **פאלא ניטענבערג**

מיט ה' **בערל לאנגפוס**

ווינשט א גליקליכע צוקונפט

ליב גאלדבערג.

807

Dr. med.

WOLF EYCHNER

ברויען - קראנקהייטען און אקושעריע

זגיערזשער 11 טעל. 34-72.

נעהמט אן און דער לעצטער פעטריקאווער 104 פון 12—3 ... פון 5-6 ...

Dr. med.

NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

ספעציאליסט פאר סיפליס. טריפער און הויט-קראנקה בעהאנדל. פונמענער-שוועכע נעמט אן פון 5—9 אוונד

שפאט ביליג! גרויסער שטרימף-פערקויף!!!

זיידען-פלאר, פילדעקאס, וואש-זיידע, קונסט-זיידע, פערשידענע שקארפעטען, הענדשקעס אין אלע סארטען, ווי אויך זעמטליכע **גאלאנטעריע-ווארען** עמפפעהלט צו קאנקורענץ-פרייזען

דאס ניי-ערעפענטע שטרימף- און גאלאנטעריע-געשעפט אויף

פאלודניאווא 15 פראנט-געוועלב

געדענקט דעם אדרעס! רעעלע בעהאנדלונג!

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט, האר און וועניריסע קראנקהייטען, בעגער-שוואכע, רענטגען-בעשטראהלען און קווארץ-ליכט. עלעקטרא-טעראפיע.

נעמט אן פון 12—3 נאכמ. און פון 4—8 אוונט

לעמשניצע-פרייזען.

סאָוועטען ווילען געבען דרום=קרים פאַר יודישע אינדוסטריעלע פאַרמען.

מ אָ ס ק ו ו ע. (י.ט.א.) דער מיטגליד פון פרע־זידיום פון „קאָמזעט“, ה׳ א. מערעזשין, האָט אין אַ געשפרעך מיט דעם פאָרשטעהר פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור ערקלערט, אַז די סאָוויעטען־רעגירונג איז גרייט אָפּצוגעבען דרום־קרים פאַר יודישע אינדוסטריעלע פארמען, לויט דעם פּלאַן, וואָס איז אויסגעאַרבייט געוואָרען אין אַמעריקא דורך דער יודישער אינדוסטריעלער געזעלשאַפט „איפּא“.

די „איפּא“ איז אַ נייע יודישע אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקא, וואָס האָט זיך געגרינדעט מיט דעם צוועק צו בעזעצען אין סאָוויעט־רוסלאַנד צעהן טויזענד יודישע פאַמיליעס אויף היהנער־פארמען. דר. יוליאן האַמער, איינער פון די גרינדער פון דער דאָזיגער אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקא, געפינט זיך איצט אין מאָסקווע און פיהרט אונטערהאַנדלונגען מיט׳ן „קאָמזעט“ וועגען דער דורכפיהרונג פון די פּלענער.

דער אָריגינעלער פּלאַן, לויט ווי דער אַמעריקאַנער קאָמיטעט האָט עס אויסגעאַרבייט, זעהט פאָר, אַז די סאָוויעטען־רעגירונג דאַרף געבען טויזענד דאָלאַר צו־שטייער פאַר יעדער פאַמיליע, וואָס וועט איינגעאָרדענט ווערען אין די פארמען.

דער מיטגליד פון „קאָמזעט“ ה׳ מערעזשין מיינט, אַז עס איז פיל פּראַקטישער מען זאָל אָנ־פיהרען די אינדוסטריאַליזאַציע פון פארם־אַרבייט אין אַזעלכע געגענדען וואו יודען וואוינען שוין. די סאָוויעטען־רעגירונג איז גרייט צו ערלויבען דער ניי־געגרינדעטער געזעלשאַפט אָנצופיהרען איהר טעטיגקייט אין גאַנץ דרום־קרים. דאָרט וואו עס געפינען זיך די יודישע „געזעלד־קאָלאָניעס“. די רעגירונג האָט אין יענע קאָלאָניעס איצט שוין אַריינגעלעגט קרוב אַ מיליאָן רובל אין אינווענטאַר. די „איפּא“־אָרגאַניזאַציע פון איהר זייט דאַרף אויך אינוועסטירען אַזאַ סומע. ווען די אַמעריקאַנער אָר־גאַניזאַציע וועט אָנהויבען איהר טעטיגקייט אין רוס־לאַנד, נאָכדעם ווי זי וועט אינוועסטירען אומגעפעהר אַזאַ סומע, ווי די סאָוויעט־רעגירונג, וועלען זיך אָנ־הויבען די אונטערהאַנדלונגען וועגען ווייטערדיגער פינאַנציעלער מיטהילף מצד פון דער סאָוויעט־רעגירונג.

לויט ווי דער י.ט.א.־קאָרעספּאָנדענט איז אינ־פאָרמירט, וועט אין פּראָגראַם פון דער נייער אַמעריקאַנער יודישער געזעלשאפט „איפּא“ איינגע־שלאָסען ווערען אויך די טעטיגקייט פון ענטוויקלען שאָף־פאָרמען אין קרים פאַר יודישע קאָלאָניסטען. דער פּראָיעקט פון ענטוויקלען, אויסער היהנער־פארמען, אויך שאָף־פאָרמען איז געשאַפען געוואָ־רען אין מאָסקווע און וועט איצגיכען איבערגעשיקט ווערען קיין ניו־יאָרק כדי צו ווערען אַקצעפּטירט דורך דעם אַמעריקאַנער „איפּא“־קאָמיטעט.

ווייטערדיגע אַרעסטען פון אינזשינערען אין רוסלאַנד.

מ אָ ס ק ו ו ע 1 (ספּ. טעל.) אין באַקו איז אַרעסטירט געוואָרען דער אינזשיניער אַפּאַנאַסיעוו וועלכער ווערט בעשולדיגט אין אונטערשטיצען די אינטערעסען פון איינעם פון די ענגלישע נאַפט־טרעסטען. אַפּאַנאַסיעוו איז געבראַכט געוואָרען קיין מאָסקווע, וואו ער וועט געמשפּט ווערען פאַר סאַ־באָטאַזש. אין צוזאַמענהאַנג פון אַפּאַנאַסיעווס אַרעסט ערוואַרט מען אַ רייה נייע אַרעסטען.

זעלבסטמאָרד פון א 75-יעהריגער יודישע זקנה

וואַרפט זיך אַראָפּ פון דריטען שטאָק און ווערט דערהרגעט אויפ׳ן אָרט

וו אַ ר ש א, 1 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט) אויף טוואַרדא 32 האָט זיך היינט אָפּגעשפּילט אַ שרעקליכע טראַגעדיע. אין דעם הויז האָט געוואוינט די 75 יעהריגע זקנה אסתר מאַנדעלבוים. איינזאַם און פערלאָזען, איז זי דער־גאַנגען ביז צום לעצטען שטאַפּעל פון עלענד, נויט און הונגער. לעצטענס האָט זי פון נויט בעקומען אַ נערווען-ערשיטערונג. היינט אינדערפריה איז די אַלטע אַרויס פון שטוב, האָט זיך געשאַפט ביי די שכנים 2 זלאָטעס, דאַן איז זי אַוועק אין אַ צו־קערניע געבען דעם הויז און האָט דאָרט אָפּגעגע־בען אַ קליינעם חוב, וואָס איז פון איהר געקומען. נאָכדעם איז זי אַרויף אויפ׳ן דריטען שטאָק פון הויז, וואו זי האָט געוואוינט, און אַרויפגעקראָכען אויפ׳ן פענסטער, כדי זיך אַרויסצוּוואַרפען. אַ פריי־ליין, וועלכע האָט דאָס בעמערקט, איז צוגעלאָפען צו דער אַלטער און האָט איהר אָנגעכאַפּט פאַר די האָר. אין די הענד פון פרייליין איז אָבער נאָר געבליבען דער פּאַרוק, וועלכען די אַלטע האָט געטראָגען. די אומגליקליכע איז אַראָפּגעפאַלען פון פענסטער אין גאַס און איז דערהרגעט געוואָרען אויפ׳ן אָרט.

Dr. RACHELA LEWI
ספּעצ. פאַר קינדער-קראַנקהייטען
פאַנסקאַ 24, טעל. 42-72
נעמט אָן פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג.

על חג הפסח!
גוט=רענאמירטע פיינשמעקענדע
שאָקאָלאַדען- און צוקערווארען-אויסאַרבייטונגען
:-: עמפּפעהלט די פירמאַ :-:
„ARKADIA“
13 אַנדראַואַ 13

מאַקאַראָנען
כשר לחג הפסח!
דערמיט האָבען מיר דעם כבוד מיטצוטיילען אונזער ג׳ קונדשאַפט, אַז מיר בעזיצען אַ רייכען אויסוואַהל פון פערשידענע
צוקערווארען, שאָקאָלאַד, באָקאַליען
פון אייגענער אויסאַרבייטונג ווי אויך פון פערשידענע אַנדערע פירמעס. אויך לאַגער בעזיצען מיר אויך מאַלינע=זאַפטען כשר לחג הפסח.
די פירמע עקזיסטירט פון 1800 יאָהר.
מיט אַכטונג **מ. ה. ווראָבלעווסקי**
נאַוואַמיעסקאַ 21, טעל. 40-35
רעעלע בעהאַנדלונג. מעסיגע פרייזען.
כשר לחג הפסח!

מצוה לפרסם!
מיר האָבען געפרעגט אַ שאלה דעם ג. יאַנאָווער רב הרב ש. י. וואַפּנער (ווייערס ראַיאָן), צי מיר קענען צונעהמען אַרבייטער גוים צום אַרבייטען די מצות? האָט ער גע׳פּסק׳נט, אַז נישט. איינס: ווייל מען איז קפח פרנסה אָרימע יודען; צווייטענס: ווייל דער דין איז אין „שלחן ערוך“ או״ח סימן ת״ט פון אַלע פּוסקים, אַז מצות, וואָס ווערען געאַרבייט דורך גוים, הן געקנעטען און געוואַרגעלט, הן גע־באַקען, זענען זיי פסול און מען איז נישט יוצא מיט זיי די כזיתים מצה ביים סדר, ווען אפילו יודען זענען דערביי משגיחים. מען האָט אויך דאָס זעלבע געפרעגט פיל מורה הוראות און אַלע האָבען דאָס זעלביגע געפּסקנט. לכן זענען מיר דאָס מפרסם, אַז אין לאָדז איז דאָ צעהנדליגער בעקערייען מיט אַזעלכע פּסל׳ע מצות צום סדר אונטער דער השגחה פון ראַבינאַט און קיינער טוט נישט דאָס אויפמערקזאַם מאַכען די טויזענדער יודען זיך צו קויפען יודישע מצות צו די כזיתים ביי די סדרים, זאָל יעדער יוד געהן פרעגען אַ שאלה, אָדער אַליין נאָכקוקען דעם דין.
דער פעראייניגטער כשר׳ער מצה=פערבאַנד, זאַמענהאָף 15. 412

האַנדווערקער-פאַריין אין דערפויל, רעפּ. זאַכאַדניאַ 66
אכטונג, פריזיער-מייסטער!
היינט, 9.30 אָוועגד – אַן׳אויסערגעוועהנליכע
פערזאמלונג
וועגען די גרויסגעשטעלטע פאָדערונגען פון די אַרבייטער.
קיינער טאָר נישט פעהלען! 418
פאַך-קאָמיסיאַנטען קומען 9 אַ זייגער אויף אַ בעראַטונג.

מאַסאַזש= און היילגימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט
פון דר. מעד.
ב. שמירגעלד
צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89.

Dr. ADAM GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-73.

לעבער
ג. נאָרדמאַן
29 צעגעלניאַנאַ 29

A. P. CZKWIANANC
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 69, TEL. 38-64.

פסח כרמל=ווייַן און פאַלעסטינער קאָניאַק **כרמל**
ווי אויך אמאטארען-מעהד פון יאהר 1914 עלעגאַנטע קויבערס קינסטלעריש דעקאָרירט.

צו קאָנקורענץ = פרייזען!
לכבוד פסח!
פערשידענע ווינער שטיהל און גאַלאַנטעריע-מעבעל
פון גרעסטען ביז׳ן קלענסטען קוואַנטום פון די וועלט-בעריהמטע און עלטסטע פירמע
Tow. Akc. Fabryki Mebli Giętych
„Wojciechów“
קען מען בעקומען נאָר ביי דעם הויפּט-פערטרעטער אויף לאָדז און אומגעגענד
א. ו. שעראַקאָוויאַק, נאַפּיורקאָווסקי 44
צופאָהר-טראַמוואַי נומ׳ 17 און 4.
צו קאָנקורענץ = פרייזען!

לאָדז. 2 אפריל 1928.

„נייער פאלקסבלאט“

לאָדז. 2 אפריל 1928

די איצטיגע קאנפערענץ צווישען פוילען און ליטע.

ענדליך איז אונטער'ן דרוק פון דער פעלקער-ליגע צושטאַנד געקומען די דירעקטע ליטוויש-פוילישע קאָנפערענץ אין קעניגסבערג. מיר זאָגען „אונטער'ן דרוק“, ווייל אָהן דעם וואָלט צו די דאָזיגע אונטערהאַנדלונגען איגגאַנצען נישט געקומען. אפילו איצט רוקען זיך די אונטערהאַנדלונגען נישט פאָראויס און ס'זענען פאַרהאַן זעהר קנאַפע אויסזיכטען, אַז די אונטערהאַנדלונגען זאָלען האָבען ערפאָלג.

די ידיעות, וואָס קומען אָן פון דער פויליש-ליטווישער קאָנפערענץ אין קעניגסבערג זענען זעהר נישט קיין גינסטיגע. די פערשטענדיגונג האָט זיך נישט נאָר נישט גערוקט פאָראויס נאָר איז נאָך פערטונקעלט געוואָרען אַ דאַנק די „טריקלען“ פון דער ליטווישער דעלעגאַציע, וועלכע שטרעבט מיט אַלע מיטלען אַריינצופלאָנטערן אין פראָגראַם פון דער קאָנפערענץ די פראַגע פון ווילנאַ. די דאָזיגע פראַגע וויל די ליטווישע דעלעגאַציע ברענגען אויף דער טאָג-אָרדנונג דורך דעם, וואָס זי פערלאַנגט פון פוילען 10 מיליאָן דאָלאַר פאַר די כלומר'שטע שאָדענס, וועלכע ליטע האָט געליטען פון דער אַקציע פון גענעראַל זשעליגאָווסקי. פערשטעהט זיך, אַז דער ציל פון דער דאָזיגער פאָדערונג איז נישט די 10 מיליאָן דאָלאַר, נאָר צו דערפיהרען די אונטערהאַנדלונגען ביז אַן'אַבסורד.

ליטע האָט אַרויסגערוקט די פראַגע פון די 10 מיליאָן דאָלאַר — דאָס הייסט איבערטראָגען די טעריטאָריאַלע פרעטענזיעס אויפ'ן באָדען פון אַ געלד-געשעפט. אין פערשידענע אינטערנאַציאָנאַלע קרייזען, וועלכע זענען שטענדיג גרייט אויף קאָמפראָמיסען ביי אינטערנאַציאָנאַלע שוועריגקייטען, האָט ליטע'ס פאָדערונג אָנגעהויבען צו בעקומען רעאַלע פאָרמען. די מעשה איז אָבער, וואָס ליטע זאָגט נישט, אַז מיט דעם, וואָס זי וועט בעקומען די 10 מיליאָן דאָלאַר, האָט זי נישט מעהר קיין פרעטענזיעס צו ליטע. די טעריטאָריאַלע פרעטענזיעס בלייבען, אלא וואָס דען — די מעריטאָרישע בעטראַכטונג פון דער פראַגע לאָזט ליטע איבער אויף בעסערע צייטען. איצט וויל זי נאָר בעצאָהלט פאַר די שאָדענס, וואָס זי האָט געליטען אויף „איהר אייגענער“ טעריטאָריע. די פוילישע דעלעגאַציע קען אָבער דערויף בשום אופן נישט איינגעהן, אַז די פראַגע זאָל אַזוי אַוועקגעשטעלט ווערען, ווי ליטע וויל, און דעריבער, זעהט אויס, אַז די אונטערהאַנדלונגען וועלען זיך נישט ענדיגען מיט דעם שלום, אויף וועלכען מ'האָט געוואַרט אין ביידע פעראינטערעסירטע לענדער.

ליטע שטעלט נאָך אַרויס אַ צווייטע זעהר וויכטיגע פאָדערונג וועגען פערזיכערען די ליטווישע מלוכה פון מלחמה-געפאַהרען. פוילען האָט שוין עטליכע מאָל פייערליך ערקלערט, אַז זי האָט איצט נישט קיין אַגרעסיווע שטרעבונגען בנוגע ליטע, פונדעסטוועגען איז די פוילישע דעלעגאַציע אין קעניגסבערג איצט גרייט אויפצונעהמען דעם לעצטען פאָרשלאַג פון ליטע מיט דער גרעסטער גינסטיגקייט און מאַכען ליטע די ווייטגעהענדסטע פערזיכערונגען.

די פוילישע דעלעגאַציע קומט צו ליטע מיט גאַנץ וואָכענדיגע, רעאַלע פאָדערונגען. זי פערלאַנגט, דהיינו, אַז די קעניגסבערגער קאָנפערענץ זאָל בעטראַכטען די פראַגען פון לאָקאַלע בעוועגונג צווישען פוילען און ליטע. פאָסט- און טעלעגראַפען קאָמוניקאַציע און באַהן-קאָמוניקאַציע. וואָלדעמאַראַס וויל אָבער זיין קלוגער פון דער גאַנצער וועלט, מאַכט ער זיך נישט וויסענדיג פון די רעאַלע טאָג-טעגליכע פאָדערונגען און בעדערפענישען פון לעבען און האָט חשק צו פערוואַנדלען די קאָנפערענץ אין אַ הויך-פּאָליטישען צוזאַמפאָהר, וועלכע ענדיגען זיך געוועהנליך מיט גאָר נישט. דערווייל שמועסט מען, אַז וואָלדעמאַראַס'ן גערהט דערין אָפצושלעפען די קאָנפערענץ ביז נאָך יום-טוב, ווייל דעם 17. אפריל פאָהרט וואָלדעמאַראַס אויף אונטערהאַנדלונגען מיט דייטשלאַנד קיין בערלין, וואו ער וויל האָבען מאַטעריאַל צו שאַנטאַזשירען פוילען, בעת די ווייטערדיגע אונטערהאַנדלונגען.

דער איינדרוק איז אָבער אַזעלכער, אַז וואָלדעמאַראַס האָט געמיינט, אַז מיט זיינע פאָדערונגען וועגען די 10 מיליאָן דאָלאַר ענטשעדיגונג וועט די קאָנפערענץ אויפ'ן אָרט איבערגעריסען ווערען, ער האָט אָבער געבראַכט אַ טעות, ווייל די פוילישע דעלעגאַציע האָט געענטפערט, אַז זי איז גרייט צו שטעלען די פראַגע אויף דער טאָג-אָרדנונג, איבערלאָזענדיג זיך פרייע הענד צו גע-נענזייטיגע געלד-פרעטענזיעס. דער דאָזיגער ענט-פער פון דער פוילישער דעלעגאַציע האָט געשטעלט וואָלדעמאַראַס'ן אין אַ נאַרישער לאַגע און ער זוכט איצט אַן'אופן, אַז די קאָנפערענץ זאָל צוליב אַנדערע סיבות איבערגעריסען ווערען.

יער.

יודען אין ניי-זעלאַנד.

ווי עס לעבט זיך די איינגעוואַנדערטע. — מיט וואָס זיי בעשעפטיגען זיך. — די דאָרטיגע רבנים ווילען נישט מגייר זיין קריסטען, וואָס ווילען חתונה האָבען מיט יודישע מיידלעך.

(קאָרעספאָנדענץ פון ניי-זעלאַנד).

די באָבע-מעשיות, אַז די „צוויי גליקליכע אינזולען ניי-זעלאַנד“ זענען אַ גן-עדן פאַר דעם אַרבייטער, און אַלע לעבען דאָ ווי „גאָט אין אָדעס“, האָט שוין דערגרייכט וואַרשאַ. אַ דאָרטיגע פעראַנטוואָרטליכע יודישע עמיגראַציאָנס-ביוראָ האָט אַן געפרעגט מכח אימיגראַציע אין אונזער פערוואָרפען ווינקעל. איידער איך נעהם זיך אָפצולייקענען די פאַלשע קלאַנגען פון מאַנכע נערוונגענע אַנענטען היל איך בעמערקען, אַז מין אמת דאַרף קיינעם נישט אָפשרעקען פון קומען אַהער. הלואי וועלען אונזער ישוב גרעסער, דאָס איז דער וואונש פון כמעט אַלע היימישע יודען. מיר זענען גערען צו געבען שוץ און הילף צו יעדען פערוואָגעלטען יודען, וועמען עס געלינגט צו קומען אַהן אַנ'ערלויבניש. אַנ'עמיגראַנט פון הינטער דעם אַטלאַנטישען ים, לאָזט מען נישט אַרויף אויפ'ן שיף אָהן אַ ערלויבעניש און דאָ קום איך צו מיין אמת.

עס איז טאַקע אמת, אַז יעדער אויסלענדער קען קריגען צוגעשיקט אַנ'ערלויבעניש פון זיין היגען לאַנדסמאַן, אָבער עס איז אויך אמת, אַז ווען מען גאַראַנטירט צוויי יאָהר אַרבייט צו דעם וואָס איז נישט קיין בעל-מלאכה און איז דערצו נאָך שוואַך אויף דעם ענגלישען לשון, מוז מען זיך פערגעסען, אַז ביידע אינזולען האָבען יעדען יאָהר אַ קאַלטען ווינטער. און יעדער ווינטער ברענגט זיין כראָנישען קריזיס. לעצטען ווינטער האָבען מיר דאָ געליטען פון אַזאַ אַרבייטסלאָזיגקייט, אַז ווען נישט די צדקה-אַנשטאַלטען און די נייע אויסגעוואַקסענע פאָנדען פאַר הילפס-אַרבייט, וואָלטען טויזענדער אומגע-קומען פון הונגער.

די מייסטע היגע יודען זענען ווי אומעטום: שניידערס, קרעמערס און אַלערליי מינים פון יודישע מלאכות און געשעפטען. אָבער מען טאָר זיך נישט פערגעסען, אַז ווען דער דלות נעהמט פייפען ביי דעם היגען אַרבייטער, קענען נישט די יודישע קרעמערס יעדען מאָנטאָג פריה אַריינלייגען געלד אין די באַנקען, און די הייסע עלעקטרישע פרעס-אייזענס קענען נישט אַזוי שעהן גלאַנצען. אין די גוטע צייטען פוילען זיך די סאַלאַמאָנס און די ליוויס צו מאַכען פון אַ באַלעבאַטישען לעדינ-געהער אַ מאַשיניסט אָדער אַ פרעסער. די יוניאָנס פעראייניגען דערלאָזען נישט צו צאָהלען ווענינגער פון דעם מינימום לוין-אַרבייט. די איינציגע גוטע פירמע אין דעם פרט איז שניידמאַנ'ס, און דאָ איז פערהאַן אַ שפריך-וואָרט: האָסט נישט וואָס צו טון, בינסט נישט קיין שניידער, טאָ גיה צו שניידמאַנען און ווער אַ פרעסער. אין דעם לעצטען קריזיס האָבען די היגע יודישע אַרבייטער זעהר ווענינ דערפון געליטען, ווייל זייער צאָל איז געווען זעהר קליין. שניידער ספעהלען דאָ נישט אויס, אָבער גאַרבערס, וואָס קענען שניידען אָדער אויסציהען אַ פעלכעל זוכט מען דאָ, ווי מיט ליכט.

מוזיקאַנטען און גאָלד-אַרבייטער און זייגער-מאַכערס קענען דאָ גוט פערדינען. דאָס איז אַלץ געהערט פון עטליכע פון יעדען מין. אָבער נישט פון אַ מאַסען-עמיגראַציע. ביי די היימישע יודען האָט זיך גראָדע די לעצטע עטליכע יאָהר פערשטאַרקט דער חשק צו שיקען אין פוילען און פאַלעסטינע ערלויבעניש'ען און שיפס-קאַרטען. אויב מען קען נישט שיקען, אַ לאַנדסמאַן אַ שיפס-קאַרטע, וואָס קאָסט אַנ'ערך 45 פונט פון דאַנציג, קאָסט אָבער נאָר נישט צו שיקען איהם אַ דערלויבעניש און גאַראַנטירען צוויי יאָהר אַרבייט. כמעט יעדע שיף פון אַנ'ענגלישען פאָרט ברענגט אַ קרוב פון פוילען, פאַלעסטינע אָדער גאָר פון פאַריז און מיר האָפען נאָך דאָ צו האָבען אַנ'אמתע יודישע סביבה.

דאָ קום איך צו קולטור. דאָס וואָס איז אין דער היים קולטור איז דאָ ספאָרט און צייט-פערטרייב. אונטער ספאָרט נעהמט דעם אויבענאָן פערד-נעיענען, און די היציגע דעבאַטען זענען נישט בלויז לשם מצוה. עס האָט טאַקע צו טון מיט דער קעשענע. מען וועט זיך אויף געלד און אַלע מאָל פאַסירט דאָס זעלבע. דאָס רוב פערלירען, בלויז אַ קלייניגע צאָהל געווינען. ס'זענען אויך דאָ „רעוואָלוציאָנערען“ אין די פערדישע ספאָרטען. זיי נעהמען אָן געלד-וועטונגען שטילערהייט און זיי מאַכען טאַקע דעם גראָשען און צווישען די וואָס בעשעפטיגען זיך דערמיט זענען אַ היבש ביסעל יודען. קראָקעט, טעניס און פוטבאָל איז אַ מין „קולטור“-ספאָרט, און ביליאַרד און גאָרטען קומט אונטער'ן קעפעל פון צייט-פערטרייב. די קולטור פון די פיר יודישע קלובען אין די פיר גרעסטע שטערט פון ניו-זעלאַנד איז ביליאַרד און קאָרטען מיט אָבטיילונגען פון קראָקעט-קלובען און די הויפט-דיסקוסיעס צווישען זיך איז — איבער פערדישע ספאָרט.

די פאָלקס-שולען זענען דאָ פרייע און נויטוואונגענע: זיי זענען פריי פון רעליגיע און פון צאָהלען. אָבער מען צווינגט די עלטערען צו שיקען זייערע קינדער זיך לערנען. די פיר קהלות האָבען דאָ אַ מין חדר אין סינאַגאָגע, וואו מען טייטשט אויס אויף ענגליש דעם אלף בית, אַ פרשה חומש, דעם דאַווענען און מען לערנט בר מצוה ווערען. פאַר די יונגעלייט וואַקסען אויס יהודים, וואָס זייערע פרומע טאַטעס האַלטען אויף קעסט נישט-יודישע שניר. די אַסימילאַציע און געמישטע חתונות איז נאָך דאָ ער היום שטאַרק ענטוויקעלט. מיט אַ יאָהר 15, 20 איז דאָס רוב חתונות געווען געמישטע און הייגט געהט עס העלפט אויף העלפט. דער זעלבער חטא טרעפט זיך אויך ביי היימישע יודען. די היגע רבנים האָבען נאָך קיינמאָל קיינעם נישט מגייר געווען, און רעקאָמענדירען די אויסטראַלישע רבנים נישט מגייר צו זיין, ווען אַ היגע פאָרל כאַפט זיך אַריבער די הייבעל פאַר אַ יודענע צו מאַכען. די רבנים האַלטען עס פאַר אַ סגולה נישט צוצולאָזען געמישטע חתונות, אָבער דאָס רוב היגע יונגער האָט שוין צו 18 יאָהר פערגעסען דעם אלף בית און די פרשה חומש פון ענגלישען טייטש.

אָט אַזוי לעבען דאָ שטיל, רוהיג און געלאַסען אויף צוויי אינזולען אין אַ בעפעלקערונג פון אַ מיליאָן און אַ פערטעל אַנ'ערך פיר טויזענט פערשיין יודען פון משה רבינו'ס גלויבען און סתם יודען וואָס קומען פון רוסלאַנד און פוילען און האָבען שוין דורכגעמאַכט חבוט הקבר, אָדער זיך אויסגענרינט אין ענגלאַנד, אויסטראַליע און איינינע אין די אַמעריקאַנישע אינזולען. זעהר ווענינ זענען גע-קומען דירעקט פון פוילען אָדער רוסלאַנד.

* * *

די איצטיגע עקאָנאָמישע לאַגע האַלט זיך אין פערבעסערען, כאָטש די קראַנקע סמנים פון אַ כראָנישען קריזיס אין די וואַלד-מילען און אין דער אינדוסטריע פאַר'ן איינגעמם נעבעכיך זענען נאָך נישט אויסגעהיילט. דאָס פערגרעסערען די אָפ-צאָהל געגען דער אויסלענדישער קאָנקורענץ האָט געהאָלפען צוגעבען מוט די קראַנקע אינדוסטריעס ווידער צו שטעלען זיך אויף די פיס, אָבער נישט מיט דעם זעלבען כח. דאָס אָפשטעלען דעם אימיגראַציע האָט געהאָלפען נישט צו פערגרעסערן דעם אָנגעשוואָלענעם יאַריד פון אַרבייטסלאָזע. אין דאָרף אויפ'ן פאַרם איז די צאָל פון לוין-אַרבייטער זעהר קליין, נישט ווייל דער פרייז פון אַרבייטס-קראַפט איז קליין און די אַרבייטס-שטונדען דאָפעלטע ווי אין שטאָט, נאָר איינפאַך דעריבער, ווייל די מייסטע איצטיגע פאַרמערס, זיצענדיג אויף טייער-געוואָרענע לאַנד דורך לאַנד-ספעקולאַציעס, זענען נישט בכח אָנצוהאַלטען אַנ'אַרבייטער. דער גאַנצער עקאָנאָמישער פראָגרעס הויבט זיך אָן און ענדיגט זיך מיט עקספּאָרטירען די פאַרטיגע אַגראַר-פראָדוקטען, לויט דעם פרייז, וואָס מען קריגט דערפאַר פון ענגלישען מאַרק, איצט האָפט מען אויף בעסערע צייטען.

י. גאָרדאָן.

צי מיינט שוין די רומען. רעגירונג איצט ערנסט צו בעקעמפען דעם אַנטיסעמיטיזם צווישען די סטודענטען?

בוקאַרעשט. (יט"אַ). די לעצטע שריט פון דער רומענישער רעגירונג בעווייזען, אַז זי איז בכח צו בעהערשען די אַנטיסעמיטישע בעוועגונג צווישען דער סטודענטענשאַפט אויב זי שטרעבט דערצו אויפריכטיג. אין משך פון די לעצטע טעג האָבען די רעגירונגס-אָרגאַנען ענטוויקעלט אַנ'ענערגישע אַקציע, כדי צו דערשטיקען די אַנטיסעמיטישע העץ-אַרבייט צווישען דער אַקאַדעמישער יוגענד. פיל אַנטיסעמיטישע פערזאַמלונגען זענען פערבאָטען און אויפגעלעזט געוואָרען. 15 הויפט-העצער צווישען די כוליגאַנישע סטודענטען זענען אַרעסטירט געוואָרען. די אוניווערסיטעט-מאַכט איז אויפגעפאָדערט געוואָרען דורכצופיהרען אַ דיסציפּלינאַרע אויספאָרשונג געגען די אַנטיסעמיטישע סטודענטען.

אַ דאַנק דער ענערגישער אַקציע פון פּראָקוראָר קאָראָפּאַנטאַ זענען די אָנגעשטרענגטע בעמיהונגען ווידער אויפצורייסען די אַנטיסעמיטישע ליידענשאַפטען נישט געלונגען. וועגען דער ווייטערדיגער ענטוויקלונג פון דער אַנטיסעמיטישער אַקציע וועט ענטשיידען די קאָנפערענץ פון די יודען-פיינדליכע סטודענטישע אָרגאַניזאַציעס וואָס וועט פאָרקומען אין אָנהויב אפריל אין פאָקסאַני.

ענטדעקט נייע ווערטפולע פאָספאַט-גרובען אין עבר-הירדן.

ירושלים. (יט"אַ). ווי עס טיילט מיט די אַראַבישע צייטונג „אליף-באַ“, האָבען די ענגלישע עקספערטען ענטדעקט אין עבר הירדן רייכע פאָספאַט-גרובען, וואָס ענטהאַלטען לויט דער אָבשאַצונג 18 מיליאָן טאָן פאָספאַט.

אַנטי-פסח-קאָמפּאַניע פון די קאָמוניסטען און די געגען-אַקציע פון די רבנים אין סאָוויעט-רוסלאַנד.

מאָסקווע. (יט"אַ). — „אַלע צום סדר“ — דאָס איז דער לאָזונג, אונטער וועלכען די מינסקער רבנים פיהרען די קאָמפּאַניע געגען דער אַנטי-פסח-פּראָפּאַגאַנדאַ פון דער „יעווסעקציע“.

די קאָמוניסטישע צייטונג „דער שטערן“ שטעלט פעסט, אַז די רבנים איז געלונגען אַריינציהען אין זייער רעליגיעזער אַקציע אַ בעדייטענדען טייל פון דער יודישער יוגענד אין ווייסרוסלאַנד און זיי האָבען אפילו בעוויזען בעאיינפלוסען איינינע יודישע קאָמסאָמאָלצעס. די קאָאָפּעראַטיווען אין מאָזיר און באָריסאָוו פערקויפען בעדייטענדע קוואַנטומס מצות. דער „אָקטיאַבר“ פאָדערט אָנצונעהמען ענערגישע מיטלען, כדי צו פערשטאַרקען די אַנטי-פסח-קאָמפּאַניע.

אַ ווילדער אָנפאַל פון אַנטיסעמיטישע סטודענטען אין כאַרקאָוו.

כאַרקאָוו. (י.טאַ.) די אַנטיסעמיטישע פּראָפּאַגאַנדע, וואָס ווערט געפיהרט צווישען דער כאַרקאָווער סטודענטשאַפט דורך פערשידענע טונקעלע עלעמענטען האָט געבראַכט צו טרויעריגע רעזולטאַטען. איינינע כוליגאַנישע סטודענטען זענען בעפאַלען אַ יודישען סטודענט, וואָס איז געשלאָפען אין זיין צימער און איהם מורא'דיג געשלאָגען. דער געליטענער איז אָבגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל. דער דאָזיגער פאַל האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקע אויפרעגונג אין די סטודענטישע קרייזען. דער הרגער סטודענטען-פערבאַנד האָט אַרויסגעלאָזט אַנ'אויפרוף, אין וועלכען עס ווערט אויפ'ן שאַרפסטען אופן געשטעמפּעלט די כוליגאַנישע האַנדלונג פון די אַנטיסעמיטען, וואָס ווערט בעצייכענט אַלס קאָנטרעוואָלוציאָנערע. אַלע סטודענטען ווערען גערופען ענערגיש בעקעמפען דעם אַנטיסעמיטיזם אין די סטודענטישע קרייזען. די כאַרקאָווער פּראָקוראַטור האָט פעראָרדנט וועגען דעם ענין אַ שטרענגע אויספאָרשונג, כדי צוציהען די שולדיגע צו גערעכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

דער 10-יאָהריגער יובילעי פון מאָסקווער „עמעס“.

מאָסקווע. (י.ט.א.) דאָ איז פאָרגעקומען אַ גרויסע פייערונג לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילעי פון מאָסקווער „עמעס“. אין דער פייערונג האָבען זיך בעטיילינט פאָרשטעהער פון דער צענטראַלער מאַכט, פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי און פיל געזעלשאַפטליכע און קולטורעלע אינסטיטוציעס. אַלס הויפט-רעדנער זענען אַרויסגעטרעטען דער הויפט-רעדאַקטאָר פון „עמעס“, ליטוואַקאָוו און די פיהרער פון דער „יעווסעקציע“ מערעזשין און טשעמערינסקי.

„יודישע שטימע“ וועט ערשיינען.

קאָוונע. (י.ט.א) דער ליטווישער פּרעמיער-מיניסטער וואָלדעמאַראַס האָט מבטל געמאַכט די פעראָרדנונג פון דער קאָוונער פּאָליציי, וועלכע האָט פערבאָטען דער איינציגער יודישער צייטונג אין ליטע „יודישע שטימע“ צו ערשיינען אום זונטאָג.

אין אַ געשפּרעך מיט'ן פאָרשטעהער פון דער יודישער טעלעגראַפען-אַגענטור האָט פּרעמיער וואָלדעמאַראַס ערקלערט, אַז ער איז נעגען אונטערדריקען די יודישע פּרעסע און וועט נישט דערלאָזען צו קיין שום פערפאָלגונגען.

די קאָנצעסיע ביים ים-המלח.

לאָנדאָן. (י.ט.א.) דער מיטגליד פון ענגלישען פּאַרלאַמענט קאָלאָנעל האָואַרד בורי האָט אָנגעפרעגט דעם קאָלאָניאַל-מיניסטער, אין וואָס פאַר אַ פאַזע געפינען זיך די אונטערהאַנדלונגען וועגען דער קאָנצעסיע ביים ים-המלח.

מיניסטער אַמערי האָט געענטפערט, אַז די רעזולטאַטען פון די פערהאַנדלונגען מיט איינגש. נאָוואָמייסקי און מאיר טולאַך ווערען ערשט בעטראַכט דורך די רעגירונגען פון ארץ-ישראל און עבר-הירדן. די קאָנצעסיע איז נאָך ענדגילטיג נישט אַנערקענט געוואָרען.

לאדז
2 אפריל 1928

דאס לאדזער לעבען

לאדז
2 אפריל 1928

אפריל
זון-אויפגאנג 5.48
זון-אונטערגאנג 5.45
לענג פון טאג 11.57

2
מאנטאג
יב
ניסן תרפ"ח

אונזער וויץ
פון „פרימא אפרילים".

צווישען די ידיעות, וואס האבען זיך געפונען אין דער כראניק פון אונזער נעכטיגען נומער, האט זיך בעוונדערס געווארפען אין די אויגען א נאטיץ א. נ. „מאניפעסט פון לאדזער יודישע פאבריקאנטען וועגען אננעהמען אין די פאבריקען יודישע ארבייטער". די נאטיץ האט געמאכט אין שטאט א שטארקען רושם. צו אונזער גרויסען בעדויערען מוזען מיר אבער דערציילען אונזערע לעזער דעם סוף, אז די ידיעה וואס איז ענטהאלטען געווען אין דער דערמאהנטער נאטיץ, איז נישט מעהר, ווי א וויץ פון „פרימא אפרילים". ליידער געפינט זיך נאך די פיאנע וועגען אננעהמען יודישע ארבייטער אין יודישע פאבריקען נישט ווייטער, ווי אין סטאדיום פון פרימא-אפרילים-שפאסען. אפשר וועט אונזער וויץ, אין וועלכען מיר האבען גאנץ בעוואוסטזיניג געוואלט אריינלעגען א געזעלשאפטליכען זין, בעווענען די יודישע פאבריקאנטען זיך צו פעראינטערעסירען מיט דעם ענין, כדי עס זאל דאך געמאכט ווערען א סוף צום באיקאט פון יודישע ארבייטער אין יודישע פאבריקען.

יודישע זעלנער ווערען בעפרייט אויף פסח.
סדרים און אויך עסען פאר זעלנער איי אלע יום=טוב=טעג.

דאס קריגס-מיניסטעריום האט צוגעשיקט א פעראָרדנונג וועגען בעפרייען די יודישע זעלנער אויף י"ט.

די יודישע זעלנער וועלען בעפרייט ווערען מיטוואך 3 א זייגער אויף מיטאג און וועלען פריי זיין דאנערשטאג פרייטאג און שבת. פאר די זעלנער וואס ווערען בעפרייט, ווערען איינגעארדענט מאלצייטען און סדרים אין גדודל'ס-רעסטאראציע. מיט דער אקציע פיהרט אן ווי יעדעס יאהר דער כלל טוער ה' מ. עפשטיין.

פאר די קראנקע זעלנער וואס געפונען זיך אין די שפיטאלען וועט אין די שפיטאלען צוגעשיקט ווערען עסען. צו די סדרים ווערען איינגעלאדען פארשטעהער פון דער קהלה, געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס און שולען.

די זעלנער וועלען בעקומען צו עסען אין אלע 8 טעג פסח.

רעזערוויסטען אויף מיליטערישע איבונגען.

(אב) ווי מיר דערוויסען זיך וועלען דעם זומער פארקומען צו 4-וואכען איבונגען פון די רעזערוויסטען, וועלכע זענען געווארען גערופען מיט'ן 1901 מיליטער יאהרגאנג, א חוץ דעם וועלען נאך גערופען ווערען צו די איבונגען אויך די עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען ביז איצט, צוליב פערשידענע סיבות, די פליכטען נישט אויסגעפילט.

עס ווערען צו די איבונגען אויך גערופען אונטעראפיצירען פון די יאהרען 1894 און 1885.

בקשות וועגען אבלעגען דעם טערמין פון די איבונגען קענען אריינגעטראגען ווערען אין פ.ק.או. ביז'ן 1-טען יולי.

סלוכה=אמטען וועלען זיין אפען פון 8 פריה.

דאס פרעזידיום פון מיניסטארען-ראט האט פאנאנדערגעשיקט א צירקוליאר צו אלע מיניסטעריומס, אז פון אפריל אן זאלען די אמטען זיין טעטיג פון 8 פריה ביז 3 נאכמיטאג און שבת ביז האלב 2.

סאדע=וואסער.

דער געזונדהייטס-דעפארטאמענט ביים אינערן-מיניסטעריום האט פאנאנדערגעשיקט א צירקולאר צו אלע געזונדהייטס-אמטען אין די וואיעוואודזטוועס וועגען סאדע-וואסער.

דאס מיניסטעריום האט פעסטגעשטעלט, אז סאדע-וואסער דארף אויסגעפערטיגט ווערען נאר פון דיסטילירטער וואסער, אין די שטעט, וואו מ'קען נישט דיסטילירען קיין וואסער—פון געקאכטע.

דאס דאזיגע מיטעל זאל דינען אלס קאמף געגען בויך-טיפוס.

ליציטאציעס אַף עטאט-חובות, דארפען אבגעלעגט ווערן אויף נאך פסח
א ווענדונג צו דער קהלה.

ווי בעקאנט מאהנט איצט איין דער סעקוועסטראטארען-אמט ביים מאגיסטראט דעם גמינע-עטאט פאר עטליכע יאהר. דער מאגיסטראט האט אבער בעשטימט איינעם פון די טערמינען פון ד ליציטאציע אויפ'ן דאזיגען שטייער. דינסטאג דעם 3 אפריל, ד. ה. איין טאג פאר ערב פסח, ווען מ'קוקט זיך צו צו דער גרויסער ארימקייט, וואס הערשט אין שטאדט און ווען מען נעהמט נאך אין בעטראכט, אז הינטערשטעליג מיט'ן איינצאהלען דעם גמינע - שטייע" זענען מייסטענס מענשען פון מיטעל-שטאנד, וואס קענען נישט ערב פסח ד' פאר זלאטעס בעצאהלען – ווילען מיר זיך ווענדען צו דער עטאט-קאמיסיע ביי דער קהלה מיט פאלגענדען פארשלאג:

די ליציטאציעס וואס זענען בעשטימט געווארען פאר נישט איינצאהלען דעם גמינע - עטאט, אויף דעם 3 אפריל, דאס הייסט אויף מארגען, זאלען אבגערופען ווערען און זאלען אבגעלעגט ווערען ביז 2 וואכען נאך פסח. מיר האפען, אז די עטאט-קאמיסיע וועט אונזער פארשלאג ערנסט בעטראכטען און אזוי-ארום פערלייכטערען הונדערטער בעל-בתישע יודען די דאגות יום-טוב.

דער יום=טוב=נומער
פון
„נייעם פאלקסבלאט"
וועט זיין א שלאגער
אין דער יודישער פרעסע.

פערזוימט נישט צו געבען אייער אנאנס
אין דעם יום-טוב-נומער פון
„נייעם פאלקסבלאט"
וועלכער וועט ערשיינען אין א פילפאך
פערגרעסערטען פארמאט און אויפלאגע.

שטורמישע פערזאמלונג אין לעהרער=פעראיין.

אינ'ם היגען לעהרער-פעראיין הערשט זייט יאהרען א מעהרהייטס-בלאק פון אסימיליאטארען. לעצטענס האט זיך אנגעהויבען ארגאניזירען א גרופע פון נאציאנאלע לעהרער מייסטענס יודישיסטען, וואס האבען פארגענומען א קאמף געגען דער אסימילאציע. צום בולט'ן אויסדרוק איז דער קאמף געקומען אויף דער פרייטאגדיגער אלגעמיינער פערזאמלונג, וואס האט געדארפט וועהלען דעלעגאטען צום דריטען צוזאמענפאהר פון די פאלקס-לעהרער, וועלכע דארף פארקומען אין אפריל אין ווארשא.

דער פארזיצער ה' גינצבורג האט פארגעשלאגען מעהרהייטס-וואהלען. ער איז אונטערשטיצט געווארען דורך פרל. עפשטיין, לובקא א. אנד. דאגעגען די ה"ה: קאגאן, טאבאקסבלאט, בשאק, העלמאן א. אנד. האבען דורכאויס פערלאנגט, אז די וואהלען זאלען פארקומען אויף פראפארציאנעלע יסודות נאך א הייסען וכוח איז מיט 46 שטימען געגען עטליכע און צוואנציג אנגענומען געווארען דער פארשלאג פון דער אפאזיציע, וועגען פראפארציאנעלע וואהלען. דאן האט די מערהייט אריינגעטראגען א פארשלאג, אז די וואהלען זאלען אבגעלעגט ווערען אויף מאנטאג און זאלען דויערען א גאנצען טאג. דער פארשלאג האט בעקומען 37 שטימען פאר און 37 – געגען. דער פארזיצער האט מיט זיין שטים דעצידירט פ א ר ן פארשלאג און די וואהלען זענען אבגעלעגט געווארען אויף היינט מאנטאג.

———:0:———

אין מאנכע נייע הייזער ווערט געטריבען דירות=ליכווע.

(—) פרייטאג איז פארגעקומען א זיצונג פון דער אונטער-קאמיסיע פון קאמיטעט פונאנדער צו בויען די שטאדט. די קאמיסיע האט פעסטגעשטעלט, אז די פרייזען אויף בוי-מאטעריאלען זענען לעצטענס שטארק געשטיגען און אז די ביז איצטיגע הלואות-סטאוקעס זענען געווען צו קליין. דעריבער איז בעשלאסען געווארען אנשטאט די ביז-איצטיגע סטאוקעס פון 31,50 און 42 זל. פאר א קוביק-מעטער איינפיהרען 3 סטאוקעס פון 41, 51 און 56 זל. פאר א קוביק-מעטער. ס'איז אויך בעשלאסען געווארען, אז אלע הלואות פון „באנק גאספאדארסטווא קראיאוועגא" זאל דער קאמיטעט רעזערווירען פאר'ן מאגיסטראט, פאר די פריוואט-בויער זאלען געגעבען ווערען די איבערקאנטיגענט-הלואות, וואס קאסטען 4 און א האלב פראצ. צינזען. ביים ערטיילען די דאזיגע הלואות וועט גענוי נאכקאנטראלירט ווערען די זאכלאגע. אויפ'ן גרונד פונ'ם לעצטען בעשלוס האט די קאמיסיע בעזוכט א רייה הייזער וואס ווערען איצט געבויט, און אין איניגע פעסטגעשטעלט, אז עס ווערט געטריבען דירות-ליכווע. א בעריכט פון דער קאנטראלע וועט צוגעשטעלט ווערען דער קאמיסיע פונאנדערבויען די שטאדט, וועלכע וועט בעשטימען די קרעדיטען פון די איבערקאנטיגענט-פאנדען.

„אררט"
זאכאדניא 43.
ארטיסטישער רעווי און קאמער-טעאטער
אונטער דער לייטונג מ. בראדערזאן

צום לעצטען מאל!
היינט מאנטאג – 1 פארשטעלונג:
אנהויב 9.15 אווענד
„מלוה מלכה"

1. פראלאג
2. מלוה מלכה
3. זייגערל
4. שפאניש. סקעטש
5. כינעזיש. פעכער
6. בלינדע
7. קיישלען
8. מיין 1. דעפאזיטן
9. קאנטאניסטען
10. נאך דער
11. גאשציני דוואור

אנאנס! דינסטאג, מיטוואך, דאנערשטאג, פרייטאג און שבת, ווערט נישט געשפילט.

צוויי פאמיליעס פערמ'ט מיט טריכנין פלייש.

(ס) די פאגאטאוויע איז נעכטען 2 מאל ארויסגערופען געווארען צו פארפאלען פון פערסמ'ען זיך מיט טריכנין-חזיר-פלייש, נעמליך צו דער פאמיליע דאונע אויף עמיליע 5 און צו אנ'ארבייטער-פאמיליע אויף שיעראקאווסקא גאס.

איןביידע פאלען זענען מעהרערע פאמיליען-מיטגלידער פערפמ'ט געווארען באלד נאכ'ן מיטאג. די פאגאטאוויע האט די פער'סמ'טע איבערגעפיהרט אין שפיטאל קיין ראדאגאשטש. די יאטקעס, אין וועלכע דאס פלייש איז געקויפט געווארען, זענען לויט א פעראָרדנונג פון רעגירונגס - קאמיסאריאט פער'חתמ'עט געווארען.

פערזאמלונג פון אגענטען און וואיאזשארען.

די טעג איז פארגעקומען אין פעראיינס-לאקאל (אל. קאשציושקי 21) די אלגעמיינע פערזאמלונג פון מיטגלידער פון פראפעסיאנעלען פעראיין פון אגענטען און וואיאזשארען אין פוילען, לאדזער אפטיילונג.

די פערזאמלונג האט בעשלאסען אויפצופאדערען די פערוואלטונג, פארצונעהמען די נויטיגע שריט, כדי די פעראָרדנונג וועגען פערזיכערען רייזענדער אין קראנקען-קאסע זאל נישט סאבאטירט ווערען דורך די בעזונדערע פירמעס.

אלס דעלעגאטען אויפ'ן צוזאמענפאהר פון גאנץ פוילען זענען געוועהלט געווארען: י. גאיעווסקי, י. ראבינאוויטש און א. בלומענטאל.

אפטייקען
היינטיגע נאכט=דיזשורען.

(ב) פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקא 27), וו. דאנילעצקי (פיעטריקאווער 127), אילניצקי און צימער (וואולטשאנסקא 37), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), קאהאנע (אלעקסאנדראווסקא 60).

אויטא ביי „לינת הצדק"

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער סאנאציע-קאמיסיע ביי „לינת הצדק". עס איז אויסגעארבייט געווארען דער פלאן פון דער פייערונג ביים איינווייהען דעם אויטא פאר דער נאכט-הילף.

די פייערונג וועט פארקומען מאנטאג דעם 9-טען אפריל (חול המועד פסח) 11 אין דער פריה אויף דעם פלאץ פון די פייערלעשער (קאנסטאנטינער 4). די פייערונג וועט פארקומען מיט גרויס פאראר

„Le chapeau".

אויף פיעטריקאווער 107 איז געווארען ערעפענט א מענער-הוט-געשעפט א. פ. „Le chapeau" (לעשאפא). דער אינהאבער פון געשעפט ה' יערושי געפערט איז א לאנגיעהריג'ער פאכמאן און מיט זיין סאלידער בעהאנדלונג און גוטער קוואליטעט סחורה וועט ער געוויס געווינען די סימפאטיע פונ'ם לאדזער פובליקום.

פאר וואס דער מאגיסטראט שאפט אפ 37 סעקוועסטראטארן.

די אונארדנונג פון אלטען מאגיסטראט.

(—) די שטייער-אפטיילונג ביים מאגיסטראט האט בעשלאסען פון היינט אן צו בעפרייען 37 סעקוועסטראטארן פון דער אלגעמיינער צאהל 57. דאס האט אריינגעברענגט אין גרימצארען די כאדעקישע ראטמענער און זיי האבען אריינגעטראגען וועגען דעם א דרינגענדען פארשלאג אין שטאט-ראט, בכן דער שטאט-ראט זאל בעשליסען, אז די דאזיגע סעקוועסטראטארען זאלען ווייטער בלייבען אויף זייערע אמטען.

די כאדעקעס האבען געטראכט, אז די מעהר-הייט וועט אפווארפען זייער דרינגענדען פארשלאג און זיי וועלען קענען האבען אנ'ארגומענט פאר זיך, אז דער סאציאליסטישער מאגיסטראט ווארפט ארויס, אהן פאר וואס און פאר ווען, מענשען אויפ'ן גאס. ס'איז אבער געשעהען פונקט דער היפוך. דער מאגיסטראט האט געפאדערט, אז דער פארשלאג זאל תיכף געשטעלט ווערען אויפ'ן טאג-ארדנונג און זאל באלד בעטראכט ווערען.

דאן האט דער לאווניק פון דער שטייער-אפ-טיילונג קוק גענוי אויפגעקלערט וועגען וואס ס'האנדעלט זיך.

פאר די וואהלען צום שטאט-ראט האט דער כאדעקישער אלטער לאווניק פון דער דאזיגער אפ-טיילונג אנגעהויבען אנצונעהמען סעקוועסטראטא-רען אהן חשבון. קיין געהאלט האט ער זיי נישט געצאהלט נאר פון „שטיק". פאר יעדען גאנג, וואס זיי זענען געגאנגען צום שטייער-צאהלער, האבען זיי בעקומען צו 50 גראשען. דער אלטער לאווניק האט געדארפט די דאזיגע סעקוועסטראטארען, כדי עס זאל האבען ווער צו אגיטירען פאר די וואה-לען צום נייעם שטאט-ראט. קיין ארבייט האט אבער די שטייער-אפטיילונג נישט געהאט פאר 57 סעקוועסטראטארען און זיי האבען זיך דריבער אליין געשאפען ארבייט. ארויסלאזענדיג זיך איבער דער שטאט, האבען זיי יעדער שטייער-צאהלער בעזוכט איין מאל אין דער וואך, ווייל פאר יעדען גאנג האבען זיי דאך בעקומען בעצאהלט. דער סעקוועסטראטאר האט אבער זיך אפילו נישט בע-מיהט ארויפצוגעהען צום שטייער-צאהלער אויפ'ן צווייטען, צי אויפ'ן דריטען שטאק, נאר האט גע-מאכט א „זאיענטשע" פון קאפ ארויס און דעם צע-טעל איבערגעלאזען אין שטוב. שפעטער האט זיך ארויסגעשטעלט, אז די „זאיענטשע" איז געמאכט געווארען אויף אזעלכע זאכען, וועלכע געפינען זיך אפילו נישט ביים שטייער-צאהלער. ס'האבען אויך געטראפען פאלען, ווען די סעקוועסטראטארען האבען ליציטירט זאכען פאר 40 זלאטיס אין דער צייט, ווען זיי זענען ווערט 400 זלאטיס. די סעק-וועסטראטארען זענען אויך ארומגעגאנגען צווישען די שטייער-צאהלער און אגיטירט נעגען איצטיגען מאגיסטראט. ווען ס'איז געקומען דער נייער מא-גיסטראט און דערזעהען די דאזיגע ארדנונג, איז בע-שלאסען געווארען די איבעריגע סעקוועסטראטארען צו בעפרייען פון זייערע אמטען.

ווען דער שטאט-ראט האט אויסגעהערט די ערקלערונגען פון לאווניק קוק, איז אנגענומען-גע-ווארען דער בעשלוס פון מאגיסטראט. אזוי-ארום וועלען מיר האבען מיט 37 אונגעוואונשענע געסט ווייניגער.

גם זו לטובה.

—:o:—

אויסגעשטעלט א טשעק אהן דעקונג.

א פראצעס אין פרידענס-געריכט.

דער אייגענטימער פון דער פירמע „קאסמאס" ה, דוד קאפטאל האט זיך געפונען א לענגערע צייט אין האנדעלס-בעציהונגען מיט'ן בעל בית פון דער צוקערניע „בריסטאל" ה' בירנהיים.

אין יוני פ. י. האט ה' קאפטאל צוגעשיקט דורך זיין אנגעשטעלטען ה' מארק שפעכט דעם ה' בערנהיים א טשעק אויף 500 זל וועלכער איז געווען צאהלבאר דעם 31 יוני.

ווען ה' בערנהיים האט זיך צום אויסגעשטעל-טען טערמין געווענדעט מיט דעם טשעק אין דער אנגעוויזענער באנק, וועגען דער בעטרעפענדער סומע, האט מען איהם ערקלערט, אז פאר דעם פארגעשטעלטען טשעק איז נישט פערהאן קיין דעקונג.

דער טשעק איז פערשטעהט זיך פראטעסטירט געווארען און ה' קאפטאל, אלס אויסשטעלער, איז צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט לויט'ן ארטיקעל 51 פון טשעק-רעכט, וואס זעהט פאר א שטראף ביז 5000 זל. און ארעסט ביז 6 וואכען.

אט דער דאזיגער פראצעס איז פארגעקומען אין פרידענס געריכט פון 7 בעצירק. דער פערטיי-דיגער פון אנגעקלאגטען האט געפרובט בעווייזען אז אזוי ווי דער פראטעסטירטער דאקומענט ענט-האלט א פיל ברייטערן טעקסט, ווי דאס געזעץ זעהט פאר פאר טשעק'ן און אזוי ווי אויפ'ן זעל-בען דאקומענט, האט זיך אויך געפונען א סטעמ-פעל-מארקע, וואס דארף זיך אייגענטליך אויף א טשעק נישט געפונען און דעריבער איז די טאקע, אויפ'ן פערלאנג פון ה' בערנהיים דורך ה' שפעכט בעזייטיגט געווארען, דארף דער דאקומענט נישט בעטראכט ווערען פאר קיין טשעק נאר פאר א גע-וועהנליכע אנווייזונג (פזשעקאז).

ווי באלד אזוי קאן שוין נישט האבען קיין אנווענדונג די שארפע סאנקציע פון ארטיקעל 51.

ווען דאס געריכט וועט דעם קוועסטיאנירטען דאקומענט יא אנערקענען פאר א טשעק, האט דער פערטיידיגער געבעטען דעם אנגעקלאגטען אויך צו בעפרייען פון יעדער שטראף עווענטועל אנצווענ-דען לגבי איהם די ווייטגעהענדסטע מילדערנדע אומשטענדען. צוליב דעם אומשטאנד, וואס אויף דער געריכטס-פערהאנדלונג האבען די ארויסגערו-פענע עדות בעשטעטיגט, אז צום טערמין, אויף ווען דער טשעק איז אויסגעשטעלט געווארען, האט ה' קאפטאל געדארפט בעקומען געלד פון זיינס א פעטער פון לייפציג נאר צוליב עפיס א נישט פארגעזעהענע סבה, האט ער דאס מאל צום בע-שטימטען טערמין קיין געלט נישט בעקומען.

דאס געריכט האט אבער די אלע מאטיווען נישט גענומען אין אכט און אנערקענט דעם ה' דוד קאפטאל פאר שולדיג אין אויסשטעלען א טשעק אהן א דעקונג און דערפאר איהם פערמשפט צו בעצאהלען 500 זל. שטראף עווענטועל אויף 4 וואכען ארעסט און צו בעצאהלען געריכטס-קאסטען.

פערזאמלונג פון דער „לייה"- און שפאר-קאסע

פאר דער ארבייטענדער אינטעליגענץ.

אין לאקאל פון דער „לייה־און שפאר־קאסע פון דער ארבייטער־אינטעליגענץ אין לאדז", שענ־קעוויטש־גאס 3־5, איז פארגעקומען די צווייטע גענעראל־פערזאמלונג פון קאאפעראטיוו. די פערזאמ לונג האט געעפענט מיט א קורצער רעדע רער פאר זיצער ה' דר. טארטאקאווער, וועלכער האט גע־רעדט וועגען דער בעדייטונג פון דער אינסטיטוציע און געשילדערט איהר ביזאיצטיגע ענטוויקלונג. אין פרעזידיום זענען געוועהלט געווארען די ה"ה מאר־כעוו און דר. פרידשטיין, אלס סעקרעטאר ה' בוימ־נאלד.

דעם בעריכט האבען אבגעגעבען דר. טארטא־קאווער און ראזענבלום. דר. טארטאקאווער האט גע שילדערט די שוועריגקייטען, מיט וועלכע דער קאא־פעראטיוו האט געהאט צו קעמפען צוליב דעם נישט־גענוגענדער פערשטענדניש מצד די מיטגלי־דער, ווי אויך מצד די לייטענדע אינסטאנצען אין דער יודישער קאאפעראטיווער בעוועגונג אין לאנד. דאך האט די אינסטיטוציע געארבייט גאנץ אינ־טענסיוו.

פון פינאנציעלען בעריכט פון ה' ראזענבלום האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער קאאפעראטיוו צעהלט איצט 178 מיטגלידער מיט א פאי־קאפיטאל פון 5790 זל., אז ער האט אין לעצטען יאהר גע־געבען הלוואות זיינע מיטגלידער אויף א סומע פון 35,501 זל. און דורכגעפיהרט אינקאסע־אפע־ראציעס אויף א סומע פון 83,883 זל.

אין נאמען פון ראט האט אפגעגעבען א בע־ריכט ה' דיר. רינער, וועלכער האט געשילדערט די מיטארבייט פון ראט ביי דער ענטוויקלונג פון קאא־פעראטיוו און אויסגעדריקט די האפנונג, אז דער קאאפעראטיוו וועט ערפילען די מיסיע, צוליב וועל־כער ער איז געשאפען געווארען.

אין דער דיסקוסיע האבען זיך בעטייליגט: ערעליסט, דר. עלענבערג און שטיינבערג. ס'איז בעשלאסען געווארען צו ערטיילען אבסאלוטאריום דער צוריקטרעטענדער פערוואלטונג מיט א בעזונ־דערען דאנק די ה"ה: דר. טארטאקאווער און ראזענבלום. ס'איז אויך בעשלאסען געווארען אויס־צודריקען א דאנק דעם ראט און בעיקר דעם פאר־זיצער, ה' דיר. רינער.

אין דער נייער פערוואלטונג זענען אריין די ה"ה: דר. טארטארקאווער, האכענבערג און זשולטקאווסקי אין ראט די ה"ה. דיר. רינער, האלצמאן, דיר הובע, ליכטענשטיין, ד"ר. לעווין, מארכעוו, סוראל־סקי ד"ר. עלענבערג. דר. פרידשטיין, און ראז־ענבלום.

—:o:—

טראמוואי אפגעשניטען א מיידעל די הענד און די פיס.

2 קרבנות אין משך פון איין טאג.

(ר) אין משך פון נעכטיגען טאג האבען אין לאדז פאסירט צוויי טראגישע טראמוואי־פארפאלען וועלכע האבען געקאסט דאס לעבען פון צוויי מענשען.

אויף ושגאווסקא 86 איז דער טראמוואי נומר 4 איבערגעפאהרען דעם 20־יעהריגען פאוועל כר־לאנאווסקי ,וועלכער האט געוואלט אריבערלויפען דורך די טראמוואי־שינעס. טראץ קאלע בעמיהונגען פון מאשיניסט, איז נישט געלונגען איינצוהאמע־ווען דעם טראמוואי, אזוי אז דער אומגליקליכער איז דורך די רעדער פון וואגאן שרעקליך צוריבען געווארען דעם קרבן, האט מען אפויערגענומען פון אונטער די רעדער.

די אנגעקומענע פאגאטאוויע האט פעסטגע־שטעלט א מוח־ערשיטערונג, און שפאלטונג פון שארבען. אין א האפנונגסלאזען צושטאנד איז רער איבערגעפאהרענער איבערגעפיהרט געווארען אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל.

א צווייטער טראגישער פארפאל האט פאסירט אויף קילינסקי־גאס 160. אונטער די רעדער פון טראמוואי נומער 4 איז אריינגעפאלען די 12־יעהריגע נעטרודע זאמבקאווסקא, די פערביינעהער האבען אויפגעהויבען א געוואלד, אבער עס איז שוין געווען צושפעט. פון אונטער די רעדער האט מען ארויסגענומען א בלוטיגע מענשען־מאסע. די רעדער האבען דעם קינד אפגעשניטען ביידע הענד און פיס. צום שרעקליכען פארפאל איז ארויסגע־רופען געווארען די פאגאטאוויע פון קראנקען־קאסע וועלכע האט דאס קינד אין א האפנונגסלאזען צושטאנד איבערגעפיהרט אין שפיטאל פון אננא־מאריא. דער טרויעריגער פארפאל האט געמאכט אין דער גאנצער אומגעגענד אנ'ערשיטערענדען איינדרוק.

—:o:—

פון „הכנסת כלה".

די טעג איז פארגעקומען די 1-טע גענעראל-פערזאמלונג פון פעראיין „הכנסת-כלה" פעטריק. 33.

די פערזאמלונג עפענט איינער פון די גרינ-דער, אברהם הענעך זאנדער, וועלכער בע-לויכטעט דעם ציל פון פעראיין חתונה צו מאכען בכבוד'ע כלות. אלס פארזיצער ווערט געוועהלט — ה' י. מ. זדונסקי, אלס אסעסארען ה' בונם לעווין און ה' מאיר יאסקאוויטש, אלס סעקרעטאר ה' יודל קאנטשאם.

נאך א דיסקוסיע איבער'ן בעריכט איז גע-וועהלט געווארען א פערוואלטונג פון פאלגענדע פערזאנען: ה' מאיר יאסקאוויטש, ב. לעווין, א. אייזנער, מ. צעדערבוים, ה' ד. זיידעמאן, מ. גראסקאפף, א. ה. זאנדער, א. באהמאק, א. קאהן, ש. ביאלער, י. מ. זדונסקי, נ. שווארץ, י. הארא-וויק, כ. מילגראם, מ. פערלא.

קאנדידאטען: ש. בלושטיין, מ. גראס, ל. שיינפעלד, מ. ראסענפעלד, אלבעק, ש. ז. באנדע; רעוו. קאמיסיע: י. בראהן, א. מ. קאפלאן, וו. זיי-בערט, ט. ציטרין.

קאנדידאטען: י. קערשטיין, ל. פארזענט-שעווסקי.

זונטאג איז פארגעקומען די קאנסטיטואירענדע זיצונג פון דער פערוואלטונג. עס זענען געוועהלט געווארען: ר' מאיר יאסקאוויטש אלס פרעזעס, אלס וויצע-פרעזעסען: א. קאהן און י. מ. זדונסקי. קאסיר — ל. גראסקאפף, אלס עהרען-סעקרעטאר א. ה. זאנדער.

פערבלאנדזשעט

א יונגעלע פון 3 יאהר, בלאנדע האר, טראגט א מענטעלע. אפפיהרען אויף פאמארסקא 8, צו ווינקראנץ.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע-דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע-רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט".

ביים דערלאנגען [illegible] אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערן דער קופאן [illegible] פון [illegible], [illegible] אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט מען [illegible] נישט געגעבען ווערן.

גילטיג דעם 2-טען אפריל 1928

7244. ה. ג. פון זגערזשער גאס.
7245. ל. שט.
7246. א געטרייער לעזער פון קאנסטאנטין.
7247. ש. ב. ש.

כל זמן אייער מינדיעהריגער זוהן איז געריכט-ליך נישט אנערקענט געווארען פאר זעלבסטשטענ-דיג, זענט איהר סיי ווי פעראנטווארטליך פאר זיינע חובות.

7248. ד. טארגאווניק.
7249. א פעראינטערעסירטער פון דער פראווינץ.

מיט'ן מאמענט, ווען א נאדקאנטינגענטאווע ווערט אלט 25 יאהר מוז מען איהם איבערטראגען אין רעזערווע אלס איינס, צו ער דינט אדער איז נאך נישט געווארען אריינגעצויגען אין אקטיווען דינסט. בנוגע דעם טערמין ווען דאס יאהרגאנג 1903 וועט גערופען ווערען אויף 4-וואכענדיגע איבונגען קאנען מיר דערווייל נאך נישט ענטפערן.

7250. א גרופע געטרייע לעזער פון שפילקעס פאבריק.

די נאטיץ וועגען אריינציהען אין אקטיווען מיליטער-דינסט די רעזערוויסטען פון די עלטערע יאהרגענג האט נאר א שייכות צו יענע יוגנטלייט, וועלכע האבען לעצטענס ערשט בעקומען פוילישע בירגערשאפט און האבען פאר דעם אין קיין שום ארמעע נאך נישט געדינט.

7251. א געטרייער לעזער פון וואלבארסקא.

כל זמן ס'איז נישט געלייגט קיין סעקוועסטער אויף איהר זענט פוליעהריג, קאנט איהר דרייסט אפ-קויפען ביי אייער פאטער דאס חלק הויז.

.7252 D. Bl—at פון זגערזשער 94.

ס'איז א פראגע וועגען וואס פארע ענין ס'האנ-דעלט זיך. געוויס, אויב דער אומשטאנד, וועלכער מען בעשטעטיגט דורך א שבועה, בעאיינפלוסט דעם אורטייל און ער ווייזט זיך ארויס שפעטער פאר נישט ריכטיג דראהט דעם עדות אומסגעפעהר איין יאהר טורמע.

פון „ארדט".

„מלוה מלכה" צום לעצטען מאל.

היינט ווערט צום לעצטען מאל געגעבען דער אויסגעצייכענטער 5-טער „ארדט"-פראגראם א. נ. „מלוה מלכה".

דער דאזיגער פראגראם האט געשלאגען רע-קארד מיט ביסירטע נומערן. אז אין איין אווענד זאל מען אויף די שטורמישע אפלאדיסמענטען פון פובליקום מוזען ביסירען 4–5 נומערן, דאס האט נאך קיין איין קליין-קונסט-ביהנע נישט געהאט צו פערצייכענען, און אין „מלוה מלכה" געשעהט עס יעדען אווענד.

מארגען, דינסטאג ערב יום-טוב ווערט נישט געשפילט.

אכטונג מיטגלידער פון טעקסטיל-פעראיין!

די טאלאנען אויף דער פסח-אונטערשטיצונג ווערען ארויסגעגעבען דינסטאג פון 10–2 בייטאג און פון 4 – 9 אווענד.

די פערוו. פון דער אפטיילונג 7 „נייע".

על חג הפסח
עמפפעהלען מיר זעמטליכע
שאקאלאדען ווי אויך צוקערווארג אין גרויסען אויסוואהל
אפטיילונג פאר דעטייל-פערקויף
PLUTOS
ŁÓDŹ
Piotrkowska 53,
telefon 12-35,

גרויסע מהומה צוליב אַ פערלוירענע קריסטליך קינד אין וואַרשאַ.

אויף סקורושאַנאַ 2 געפינט זיך דאָס אייל־געשעפט פון ה׳ מלך קאָטליצקי. היינטיגען פרייטאָג פאַר ליכט־צינדען האָט מען געבראַכט דעם ה׳ קאָטליצקי עטליכע פעסער אייל, און צוליב דעם וואָס עס איז שוין דאַן געווען טונקעל, האָט ה׳ קאָטליצקי צוגעלעהנט די טירען פון געוועלב און אינוועניג אויסגעצאַפּט דאָס אייל פון די פעסער.

פלוצלונג האָט ער דערהערט ווי מען שרייט אין דרויסען אויף פויליש: „וואו איז העלענקאַ?״ עס האָט זיך אויך גלייך דערהערט דאָס האַסטיגע קלאַפּען אין טיהר פון געוועלב.

אין געוועלב קומען אַריין צוויי קריסטינ׳ס, נישט שלעכט געקליידט, און איינע ווענדט זיך צום ה׳ קאָטליצקי מיט אַ טענה באשר ע סאיז שוין עטליכע שעה ווי איהר טעכטער׳ל איז אַהערגעקומען קויפען אייל און איז נאָך ביז איצט נישט צוריקגע־קומען. ווען ה׳ קאָטליצקי האָט זיך דערפון אויס־געלאַכט, איז די קריסטין שוין געוואָרען גאָר אויפ־געערגט און ערקלערט, אַז זי האָט אַליין געזעהן, ווי די טאָכטער איהרע, אַ מיידעל פון 12 יאָהר איז אַריינגעגאַנגען אין געוועלב און שוין מעהר נישט אַרויס; נישט אַנדערש שרייט זי, אַז ה׳ קאָטליצקי האָט אויסבעהאַלטען איהר קינד.

ה׳ קאָטיליצקי האָט איהר געענטפערט, אַז ער ווייסט נישט פון וואָס צו זאָגען און געבעטען זי זאָל גלייכער אַהיימגעהן, ווייל דאָס קינד איז שוין אוועק דאָ אין דערהיים.

די קריסטין איז אַרויסגעגאַנגען.

זי איז אָבער נישט אַהיימגעגאַנגען און געמאַכט אַן אַוואַנטורע אין דרויסען אַזוי אַז די גאַנצע גאַס איז שוואַרץ געוואָרען פון מענשען. דער גרויסער יורישער עולם וועלכער איז שוין דאַן געגאַנגען דאַווענען איז געוואָרען שטאַרק דערשראָקען, דער הערענדיג וועגען דער דאָזיגער געשיכטע, און באַלד האָבען שוין עטליכע יורען אָנגעקלאַפּט צו ה׳ קאָטליצקי, ער זאָל עפענען. אין געוועלב איז ווידער אַריין די קריסטין מיט געשרייען אַז ה׳ קאָטליצקי האָט איהר אַוועקגערויבט דאָס קינד. געזעהן, אַז די לאַגע ווערט ערנסט האָט ה׳ קאָטליצקי גלייך פערהאַלטען די קריסטין אין געוועלב און אַלאַר־מירט נאָך פּאָליציי עס איז אָנגעקומען רייטער־פּאָלי־ציי, וועלכע האָט דעם עולם פונאַנדערגעטריבען און איין פּאָליציאַנט איז אַריין אין געשעפט. נאָכדעם ווי דער פּאָליציאַנט האָט געזוכט אין אַלע פעסער און קיין קינד, נאַטירליך דאָרט נישט געפונען, האָט ער פארגעלעגט דער קריסטין, זי זאָל בעסער געהן אַהיים. צווישען דעם גרויסען עולם נייגעריגע האָט זיך אויך געפונען דער יורישער אַפּליקאַנט ה׳ מ. וואַרשאַווסקי, וועלכער איז אַריין אין געוועלב און פאָרגעלעגט דעם פּאָליציאַנט, אַז ער זאָל די קריסטין אָבפיהרען אין אַרעסט, ווייל ער איז איהר חושד, אַז זי וויל אויפהעצען דעם המון צו אַנטיסעמיטישע אַרויסטרעטונגען.

אַלע זענען אַוועק אין 12־טען קאָמיסאַריאַט. עס איז אויך מיטגעגאַנגען אַ גרויסער עולם יורען אַלס ערות, נאָר מ׳האָט זיי אָבער קיינעם נישט אַריינגעלאָזען.

אין קאָמיסאַריאַט האָט די קריסטין אויך גע־טענה׳ט דאָסזעלבע. אויף דער פראַגע פון פּושאָ־ראָווניק, האָט זי געענטפערט, אַז זי הייסט מאַריאַ פּשיבישא און וואוינט אויף נאָפּאָלעאָן־פּלאַץ נומער 7 וו. 6. עס איז געלונגען ביי איהר אַרויסצובעקומען אַ טעלעפאָן פון אַ שכן און מען האָט פון קאָמיסאַר־יאַט גלייך דעם שכן אָנגעפרעגט, צי אין דער וואוינונג פון פּשיבישא איז פערהאַן דאָס מיידעלע העלענקאַ. עטליכע מינוט האָט געדויערט ענדליך האָט מען פון דאָרט געענטפערט, אַז העלענקא זיצט אין דערהיים. די קריסטין האָט זיך אָנגעהויבען צו פערענטפערן, אַז זי האָט דערפון נישט געוואוסט, ווייל איהר האָט מען איבערגעגעבען, אַז דאָס קינד איז נישטאָ אין דערהיים.

דער אַפּליקאַנט ה׳ וואַרשאַווסקי האָט געבעטען דעם „פּושאָראָווניק״, ער זאָל די פרוי פערהאַלטען, ווייל זי האָט געמאַכט אַ שקר־בלבול אויפ׳ן ה׳ קאָטליצקי און אויסען געווען דערמיט אַ פיינדליכע יורען־העצע. דער פּושאָראָווניק האָט ערקלערט, אַז ער נעהמט אויף זיך די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר דער ריכטיגקייט פון אַדרעס, וואָס זי האָט אָנגעגע־בען און זי בעפרייט.

מיט א 3-יעהריג קינד וויל זי זיך מגייר זיין.

צו איינעם פון די וואַרשאָווער רבנים איז די טעג געקומען די 26־יעהריגע יוזעפינא ש. מיט אַ דריי יעהריג מיידעלע ביי דער האַנד און דערצעהלט פאָלגענדע געשיכטע:

זי איז אַליין אַ בעאַמטין אין אַ היגער באַנק. מיט בערך פיר יאָהר צוריק, האָט זי זיך בעקענט מיט דעם יורישען יונגעמאַן לעאָן פ. אַ סוחר, וואָס האָט אַ קאָנטא אין דער באַנק, וואו זי אַרבייט. דער יונגערמאַן איז איהר געפעלען. זי איהם אויך און ביי זיי האָט זיך ענטוויקעלט אַ געגענזייטיגע הייסע ליבע. פון טאָג צו טאָג האָט די ליבע אָנגענומען אַנ׳ערנסטען כאַראַקטער, ביז ס׳איז געקומען דער מאָמענט, ווען יוזעפינא ש. האָט דערפיהלט, דאָס זי וועט ווערען אַ מוטער.

ווען זי האָט וועגען דעם דערצעהלט איהר גע־ליבטען, האָט ער זי געטרייסט, אַז ער וועט זי נישט פערלאָזען.

און ווירקליך האָט ער זיך זעהר עהרענהאַפט אויפגעפיהרט געגען איהר, געדונגען פאַר איהר אַ צימער, אַריינגעשטעלט מעבעל און שפּעטער, ווען זי איז „איבערגעקומען״, האָט ער פאַר איהר אויך צוגענומען אַ דינסט.

אין אַ צייט אַרום האָט ער זיך אויך אַריינגע־קליבען צו איהר אין צימער און שכנים האָבען זיי אַפילו אָנגענומען פאַר מאַן און ווייב.

אַזוי האָט עס געדויערט ביז מיט דריי חדשים צוריק, ווען דער יונגערמאַן האָט זי ׳אָנגעהויבען ברוגז׳ן און דערנאָך זיך אינגאַנצען אַרויסגעקליבען פון איהר צימער. ער האָט זי אַפילו אויך ברוגז׳ער־הייד נישט פערלאָזט און איהר פון צייט צו צייט אַריינגעשיקט געלד פאַר איהר מיט׳ן קינד; אָבער דאָס געלד איז איהר אינגאַנצען נישט אָנגעגאַנגען, ווייל זי האָט איהם צו שטאַרק ליב, אַז צוליב דעם געלד זאָלען פערקלענערט ווערען איהרע ליידען.

האָט זי איהם אָנגעהויבען זוכען, געפאָרשט, וואָס עס האָט איהם געצוואונגען פון איהר צו אַנט־לויפען און אַזוי פאָרשענדיג האָט זי זיך דערוואוסט, אַז — ער האַלט ביי חתונה־האָבען מיט אַ יוריש מיידעל.

גלייך ווי זי האָט זיך דאָס דערוואוסט, איז זי צו איהם סאַוועק און מיט ביטערע טרערען אין די אויגען, האָט זי איהם געבעטען, ער זאָל זי נישט פערלאָזען, ווייל זי וועט עס נישט אויסהאַלטען.

ער האָט איהר אָבער קאַטעגאָריש ערקלערט, אַז ער מוז פון איהר אַוועק, ווייל צוליב דעם, וואָס זי איז אַ קריסטין, קאָן ער מיט איהר נישט חתונה האָבען. דערביי האָט זיך דער יונגערמאַן אויך פונאַנדערגעווייינט און דערצעהלט, אַז ער האָט זעהר לאַנג געקעמפט, ביז ער האָט געקאָנט ביי זיך פּוּ־על׳ן פון איהר אַוועקצוגעהן און אויב ער האָט עס שוין געטון בעט ער, זי זאָל איהם נישט אויפרייסען די וואונדען.

יוזעפינאַ איז געבליבען שטיל. טרעהרען האָ־בען איהר געשטיקט אין האַלז און אַ לאַנגע צייט האָט נערוויערט איידער זי האָט געקאָנט קומען צו זיך. אָבער סוף־כל־סוף האָט זי זיך בערוהיגט און ערקלערט, וועגען וואָס זי איז געקומען צום רב.

אַזוי ווי די סבה צוליב וואָס איהר געליבטער קאָן מיט איהר נישט חתונה האָבען, איז דאָס, וואָס זי איז אַ קריסטין, וויל זי איבערגעהן צום יורענטום.

ווען דער רב האָט איהר ערקלערט, אַז דאָס איז נישט אַזוי לייכט דורכצופיהרען און, אַז אין בעסטען פאַל דאַרף עס געדויערן יאָהרען, האָט די פרוי זיך אַזוי הויך פונאַנדערגעוויינט, אַז עס האָט אַוש געריסען ביים האַרץ.

נישט האָבענדיג קיין אַנדער ברירה, האָט דער רב איהר צוגעזאָגט וועגען דעם זיך דורכצו־רעדען מיט׳ן ראַבינאַט־סעקרעטאַר, כדי איהר צו העלפען. ערשט דאַן האָט די פרוי זיך עטוואָס בע־רוהיגט און מיט אַ פונק פון האָפנונג איז זי אַוועק.

2 יונגע „לעהרערינס״ געפעלשט דאָקומענטען און געלד.

סענסאַץ. פּראָצעס אין ווילנער קרייז־געריכט.

די בעשולדיגונגס־באַנק פון ווילנער קרייז־געריכט האָבען פערנומען צוויי יונגע עלעגאַנט גע־קליידעטע פרויען, וועלכע זענען געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק. ווי נישט זיי מיינט מען, דאָס וואַרפענדיג קאָקעטישע בליקען אויפ׳ן פּובליקום. און פונקט ווי נישט וועגען זייערע פּיפיגע אַפּערע וואָלט דערצעהלט דער בעשולדיגונגס־אַקט.

און דערצעהלט האָט דער בעשולדיגונגס־אַקט פאָלגענדעס:

אין יאָהר 1927 אין אַ הייסען זומער־טאָג, איז אין קאַפע פון „רוימע שטראַהל״ פערהאַלטען גע־וואָרען אַנ׳עלעגאַנט געקליידעטע דאַמע בעת די לעצ־טע האָט געפּרובט צאָהלען מיט אַ געפעלשטען פופציג־גילדענדיגען באַנקנאָט. די דאַמע איז אַר־בערגעשיקט געוואָרען צו דער דיספּאָזיציע פון ווי־לנער אויספאָרשונגס־אַמט, וואו ס׳איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די פערשפּרייטערין פון פאַלשע פופ־ציג גילדענדיגע באַנקנאָטען איז אַ לעהרערין אין מיצקונער מלוכה׳שער פאָלקס־שול בלאַנדיקובנא.

די אויספאָרשונגס־פּאָליציי האָט תיכף פער־אָרדענט טעלעפאָניש דעם מיצקונער פּאָליציי דורכ־צופיהרען אַ רעוויזיע אין וואוינונג פון דער קריסט־ליכער לעהרערין, וועלכע האָט געוואוינט אין איין וואוינונג צוזאַמען מיט אַ צווייטע לעהרערין וואַלע־ריאַ לאַטיוואַ־לאַטיצקאַ, וועלכע איז אויך אַרעסטירט געוואָרען. בעת דער רעוויזיע האָט מען אין וואוינונג פון די לעהרערינס געפונען געפעלשטע 50 גילדענ־דיגע באַנקנאָטען און אַ רעוואָלווער מיט אַ סך קוילען.

די ווייטערדיגע אויספאָרשונג האָט געבראַכט צו אַ סענסאַציאָנעלער ענטדעקונג. אַזוי איז פעסט־געשטעלט געוואָרען, אַז ביידע אַרעסטירטע זענען שוועסטער און די פאַמיליע לאַטיוואַ לאַטיצקאַ איז אַנ׳אויסגעטראַכטער און, אַז זייערע מאַטורעס זיי אויך די בעשטעטיגונגען פון קוראַטאָריום, זענען געפעלשטע. די עקספּערטען האָבען בעוואונדערט דעם טאַלאַנט פון איין שוועסטער וואַלעריאַ, וועל־כע האָט אַזוי קונציג געמאָהלט אויף פּאַפּיר 50־גילדענדיגע באַנקנאָטען, אַז ס׳איז זיי שווער געווען צו דערקענען. אַלע געפעלשטע באַנקנאָטען זענען געווען האַנד־אַרבייט.

ביידע שוועסטער האָבען זיך געפּרובט פער־טיידיגען, אַז נאָכגעמאַכט די מאַטורעס האָבען זיי נישט וועלענדיג אָנטוען צער זייער טאַטען, נאָכדעם ווי זיי זענען דורכגעפאַלען אויף די עקזאַמענס און דאָס געלד האָבען זיי נאָכגעמאַכט, ווייל ס׳איז זיי שווער געווען אויסצוקומען.

נאָך אַ לענגערער בעראַטונג האָט דאָס געריכט פערמשפט וואַלעריאַן אויף 2 יאָהר און איהר שוועס־טער אויף איין יאָהר תפיסה, דאָסגלייכען האָט דאָס געריכט ביי ביידען אָפּגענומען זייערע בירגערליכע רעכט.

Dr. med. St. Heinrich
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספּעציאַליסט פאַר קינדער־ און אינערע קראַנקה. בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון־בעשטראַהלונגען (קווארץ־לאַמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

Dr. Z. Rakowski
ספּעצ. פאַר אויערען־, נאָז־, האַלז־ און לונגען־קראַנקה.
קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. עמט אויך אן אין לסטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3.

אינדיציען פונטיגער

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

פון מאָרים לעבלאַן

108)

אינדערפריה האָט דאָן לואי בעשלאָסען צו פיהרען די נאָכפאָרשונג זעלבסטשטענדיג, ער האָט גענומען אַנ׳אויטאָ און געהייסען פאָהרען צום אַעראָדראָם.

אין 10 מינוט זענען זיי געווען אויפ׳ן פליה־פלאַץ. אויפ׳ן פלאַץ זענען צוליב דעם ווינט נישט געווען קיין שום אַעראָפּלאַנען.

דאָן לואי איז צוגעגאַנגען צו די האַנגאַרען איבער יעדער טיר איז געווען אָנגעשריבען דער ביינאָמען.

„דאַוואַן״ — האָט איבערגעלייענט פערענאַ — „דאָס דאַרף איך אייגענטליך״.

די טיר אין דעם האַנגאַר איז געווען אָפען. אַ קליין, דיק מענשעלע מיט אַ לענגליך־רויט פּנים האָט געראָיכערט אַ פּאַפּיראָס און צוויי מעכאַניקער האָבען געאַרבייט אַרום אַ מאָנאָפּלאַן. דאָס איז געווען דער בעוואוסטער פליהער דאַוואַן.

דאָן לואי האָט איהם אַוועקגערופען אין אַ זייט און באַלד אָנגעהויבען פונ׳ם עצם־ענין. ער האָט דאַוואַנען געקענט פון פריהער און כדי איהם צו פּראַינטערעסירען, איז ער צוגעטראָטען גלייך צו דער זאַך:

— ה׳ דאַוואַן, איך מוז דעריאָגען איינעם, וואָס האָט מיר אַוועקגערויבט די פרוי, וועלכע איך ליב. דאָס איז געשעהן 12 אַ זייגער ביינאַכט, זיי זענען אַוועק אין דער ריכטונג פון נאַנט. איצט איז 9 אַ זייגער אינדערפריה. אויב דער אויטאָ, אַנ׳אַלטע געדונגענע מאַשין, וועט מאַכען דורכשניט־ליך דרייסיג קילאָמעטער אַ שעה, וועט ער אין משך פון 12 שעה מאַכען 360 קילאָמעטער און אָנגעקו־מען...

...קיין „פּאָן־דע־דריוו״,—האָט אונטערגעזאָגט דאַוואַן רוהיג.

— און איצט ווילען מיר אָננעהמען, אַז דער אַעראָפּלאַן וואָלט אַרויסגעפלויגען פון איס־לע־מולינאַ 9 אינדערפריה און וואָלט געפלויגען מיט אַ שנעלקייט פון הונדערט צוואַנציג קילאָמעטער אין אַ שעה. אין משך פון 3 שעה, ד. ה. 12 אַ זייגער וואָלט דער אַעראָפּלאַן זיך אויך געפונען אין פּאָן־דע־דריוו, פּונקט דאָרט, וואו עס וועט זיך דאַמאָלט געפינען דער אויטאָ. אמת?

— כ׳מיין אויך אַזוי.

— און אויב אַזוי, איז גוט. אייער אַפּאַראַט קען מיטנעהמען אַ פּאַסאַזשיר?

— אייגענטליך, „יאָ״.

— פאָהרען מיר, וואָס פאַרא בעדינגונגען שטעלט איהר?

— דאָס איז אָנבעלאַנגט... ווער זענט איהר?

— אַרסען לופּען!

— איהר שפּאַסט!

— אַרסען לופּען אין זיין אייגענער פּערזאָן, איהר מוזט וויסען פון די צייטונגען וועגען דעם ענין פון מאָרנינגטאָנס ירושה. און אָט איז אין דער היינטיגער נאַכט אַוועקגערויבט געוואָרען די פּרל. פלאָרענציאַ לוויוואַסער. איך מוז זיך איילען איהר צו קומען צו הילף. וויפיל ווילט איהר?

— גאָרנישט.

— דאָס איז צו פיל.

— עס קען זיין, אָבער די פּאַסירונג ווילט מיך און אַ חוק דעם וועט עס מיר מאַכען רע־קלאַמע.

— גוט, אָבער איך דאַרף, אַז עס זאָל קיינער דערפון נישט וויסען ביז מאָרגען, דאָס שווייגען קויף איך פאַר 20 טויזענד פראַנק.

אין 10 מינוט אַרום איז דאָן לואי אין אַנ־ענטשפּרעכענדען קאָסטיום אַריינגעשטיגען אין אַעראָפּלאַן, וועלכער האָט זיך באַלד פונם אָרט אויפגעהויבען אויף 800 מעטער און זיך געלאָזט אויף מערב פראַנקרייך.

ווערסאַל, מענטענאָ, שאַרטער א.א.וו.

דאָן לואי איז דאָס ערשטע מאָל געפלויגען אויף אַנ׳אַעראָפּלאַן, ער האָט אָבער נישט געהאַט קיין געפיהל פון אַ מענש, וועלכער רייסט זיך דאָס ערשטע מאָל אָפּ פון דער ערד. איין געדאַנק האָט בעהערשט זיין גאַנץ וועזען און אַרויסגערופען אַנ־אונגעהויערע אויפרעגונג. ער האָט געוואַרט אויפ׳ן מאָמענט, ווען ער וועט דערזעהן פון זיין הויך דעם פערפאָלגטען אויטאָ.

דאָס איז געווען דאָס ווילדע געפיהל פון אַ יעגער, וועלכער פערפאָלגט זיין רויב און האָט מורא די חיה זאָל זיך נישט אַרויסדרעהען.

די רייזענדע אין אַעראָפּלאַן האָבען קיין וואָרט נישט גערעדט צווישען זיך, פערענאַ האָט געזעהען פאַר זיך נאָר די ברייטע פלייצעס פון דאַוואַנען. אָבער ווען ער האָט זיך נאָר אַ בויג גע־געבען, האָט ער געזעהן אונטער זיך אַנ׳אונגעהוי־ערען שטח, אַנ׳אָפּגרונד. עס האָט איהם אָבער אינ־טערעסירט נאָר דער שמאָלער באַנד פון וועג, וועל־כער האָט זיך געשלינגעלט פון שטאָט צו שטאָט, פון דאָרף צו דאָרף, איינמאָל אַ גלייכע, גראַדע ווי אַנ׳אָנגעצויגענער פּאַלענבויגען, און אַ מאָל אַ גע־דרעהטער, פערוויקעלטער, איבערגעריסען ביי די טירלעך אָדער פאַר אַלטע שלעסער.

און אויף דעמזעלבען וועג־באַנד האָט זיך יעדער רגע געדאַרפט בעוויזען פלאָרענציע און איהר פערפיהרער.

עפּעס אַ שטאָט, אַ שלאָס מיט טורעמלעך — דאָס איז אַנזשער.

דאָן לואי האָט געפרעגט דאַוואַנען ווי שפּעט ס׳איז?

עס איז געווען 10 מינוט צו 12.

אַנזשער איז פערשוואונדען אין דער ווייט, און ווידער איז געווען צו זעהען נאָר אַ פּאַס פילפאַרביגע פעלדער און לאָנקעס, דורכגעשניטען פון וועלדער און צווישען זיי אַ געדרעהטער וועג...

און אויף דעם וועג האָט זיך פלוצים און דייטליך בעוויזען אַ געלער אויטאָמאָביל...

עס איז נישט צו בעשרייבען די פרייד פון דאָן לואי; כאָטש עס האָט איהם נישט געוואונדערט, וואָס זיי האָבען אָנגעיאָגט דעם אויטאָ; ער איז גע־ווען פולשטענדיג זיכער, אַז זיינע אויסרעכנונגען וועלען איהם נישט פערפיהרען.

דאַוואַן האָט זיך אויסגעדרעהט און געפרעגט: מיר זענען ביים ציל, אמת?

— יאָ, לאָזט זיך אַראָפּ צו זיי.

— דער אַעראָפּלאַן האָט זיך אַ וואָרף געטון אין דער פּוסטקייט און אין איין רגע דעריאָגט דעם אויטאָ.

דאַוואַן האָט פערקלענערט די שנעלקייט פון אַעראָפּלאַן און זיך געהאַלטען אין דער הויך פון 200 מעטער איבער׳ן אויטאָ.

פון דער הויך האָבען זיי געקענט אָבסערווי־רען גענוי דעם אויטאָ. דער שאָפער איז געזעסען אין דער לינקער זייט און איז געווען אָנגעטון אין אַ היטעל מיט אַ שוואַרצען דזשעק. דער אויטאָ איז ווירקליך געווען פון דער „קאָמעט קאָמפּאַני״—אָלזאָ אָהן ספק. דאָס איז געווען דערזעלבער, נאָך וועל־כען זיי האָבען זיך געיאָגט, אין אַ מינוט אַרום וועלען זיי אָלזאָ, דערזעהן פלאָרענציע׳ן און איהר פערפיהרער.

— ענדליך האָב איך זיי—האָט געטראַכט דאָן לואי.

(פאָרזעצונג קומט).

פאַלשער חשבון פון וואַלדעמאַראַס׳ן.

ליטווישע דעלעגאַציע בעט אינסטרוקציעס פון קאָוונא

דאַנציג, 1 (ספּ. טעל.) די הייטשע בלעטער מאַכען אויפמערקזאַם דערויף, אַז די אונטערהאַנדלונגען צווישען די דעלעגאַציעס פון פּוילען און ליטע און קעניגסבערג קומען פאַר נישט דירעקט, נאָר דורך אויסטויש פון שריפטליכע דאָקומענטען בעת פּוילען באַזירט איהר שטעלונג אויף די בעשלוסען, וואָס זענען בשעתו אָנגענומען געוואָרען אין גענף, בעמיהט זיך די ליטווישע דעלעגאַציע די גענפער בעשלוסען אויסצומיידען.

די ליטווישע דעלעגאַציע האָט געשיקט קיין קאָוונא אַ קוריער, וועלכער דאַרף ברענגען נייע דירעקטיווען צום פיהרען די ווייטערדיגע אונטערהאַנדלונגען, מ׳רעכענט, אַז צוליב דעם זאָל די קאָנפערענץ דינסטאָג אָדער מיטוואָך איבערגעריסען ווערען און זאָל בעניט ווערען ערשט נאָך די יום־טובים.

דאַנציג, 1 (ספּ. טעל.) די אָפּאָזיציאָנעלע ליטווישע פּרעסע האַלט דעם פאָרשלאַג פון וואַלדעמאַראַס׳ן, אַז פּוילען זאָל געבען ליטע 10 מיליאָן דאָלאַר און דערפאַר זאָל זיך ליטע אָפּזאָגען פון די פּרעטענזיעס אויף ווילנא, פאַראַ די רכפאַל פון וואלדעמאראַס׳ן. וואלדי האָט גערעכענט, אַז דער דאָזיגער פאָרשלאַג וועט ברענגען צום אויפרייסען די קאָנפערענץ, ער האָט אָבער געהאַט אַ טעות אין זיין חשבון.

אין די ליטווישע קרייזען אין קאָוונא הערשט אַ שטאַרקע צורודערונג צוליב די פעהלער־שריט פון דער ליטווישער דעלעגאַציע אין קעניגסבערג, עס קומען פאַר אָהן אויפהער בעראַטונגען פון פּרעזידענט סמעטאָנא מיט די מיניסטאָרען וועגען אינסטרוקציעס פאַר דער ליטווישער דעלעגאַציע.

———:0:———

אַרבייטער־אונרוהען אין טשעכאָסלאָוואַקיי

צוליב דער נאָוועליזאַציע פון פערזיכערונגס־געזעץ פאַר אַרבייטער.

אַלגעמיינער שטרייק אין ברין.

ווין. 1. (ספּ. טעל.) פון פּראָג טיילט מען מיט: די דעמאָנסטראַציעס אין פּראָג האָבען געפונען אַנ׳אָפּקלאַנג אין דער גאַנצער פּרעסע. די בירגערליכע פּרעסע בעשולדיגט די פּאָליציי, וואָס זי איז ניט גענוג שאַרף אַרויסגעטראָטען און האָט דערלאָזט פאָרקומען די פערבאָטענע פערזאַמלונגען. די סאָציאַליסטישע צייטונגען. דאַגעגען שטעלען פעסט, אַז די פּאָליציי האָט די ערשטע געבראַכט געוועהר, הגם דער אָפיציעלער קאָמוניקאַט וואַרפט עס פאַר די דעמאָנסטראַנטען.

די פערוואַלטונג פון דער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי האָט אַרויסגעלאָזט אַ אויפרוף צו די אַרבייטער, אין וועלכען זי גרייפט שאַרף אָן די פּאָליציי.

נעכטען נאָכמיטאָג האָט אַ פערטרעטער פון טשעכאָסלאָוואַקישען אויסערן־מיניסטעריום בעזוכט די איטאַליענישע געזאַנדשאַפט אין פּראָג און האָט אויסגעדריקט זיין בעדויערן, וואָס בעת אונרוהען איז דער אויטאָ פון איטאַליענישען געזאַנדטען דורך די דעמאָנסטראַנטען אויסגענוצט געוואָרען אַלס אַ רעדנער טריבונע.

פּראָג. 1 (ספּ. טעל.) די קאָמוניסטען, ביידע סאָציאַליסטישע פּאַרטייען און די טשעכישע נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע פּאַרטיי האָבען אין ברין אויף מאָנטאָג פּראָקלאַמירט אַנ׳אַלגעמיינעם שטרייק, אַלס פּראָטעסט געגען נאָוועליזירען דעם פערזיכערונגס־געזעץ.

פּראָג. 1 (ספּ. טעל.) דער לידער פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי שמעראַל איז פון מאָסקווע אָנגעקומען קיין פּראָג.

די סאָנפליקטען אין דער אמעריקאנער ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע.

אָפּקלאַנג פון לעצטען קאָנגרעס.

ניו־יאָרק, 1 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) דער קאָנפליקט, וועלכער האָט אויסגעבראָכען אין די רייהען פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקאַ, פערשטאַרקט זיך, די אַקטיוויסטען פון דער בראַנדייס־גרופּע האָבען אָנגעהויבען אַ פערשטאַרקטע טעטיגקייט.

אין די רייהען פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע ווערט געפיהרט אַ ליידענשאַפטליכע דיסקוסיע וועגען דעם אַרויסטריט פון ראָזענבלאָט, סטיפען וייז און אַנדערע פון דער אָרגאַניזאַציע.

די בראַנדייסיסטען מאַכען גרויסע הכנות צו דער קאָנפערענץ, וועלכע זיי רופען צונויף דעם 15־טען אַפּריל אין וואַשינגטאָן. צו דער דאָזיגער קאָנפערענץ לאַדען זיי איין די אָנגעזעהענסטע ציוניסטישע פיהרער. די „הדסה" האָט בעשלאָסען צו שיקען איהרע דעלעגאַטען צו דער קאָנפערענץ.

ניו־יאָרק, 1 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) דר. סטיפען וויז האָט ערקלערט אַ פאָרשטעהער פון י. ט. א., אַז זיין קאָנפליקט מיט דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע האַטירט זיך זייט דעם לעצטען ציוניסטישען קאָנגרעס אין באַזעל. די אָנפירענדע ציוניסטישע לייטונג האָט נישט אויסגעאיבט קיין דרוק אויף דער מאַנדאַטען־מאַכט וועגען ערפילען די יודישע פאָדערונגען, סטיפען וויז האָט אויך ערקלערט, אַז ער איז געגען דעם אַקטיוויזם אין דער ציוניסטישער לייטונג.

מאָרגען זאָל פערעפענטליכט ווערען דער אויסגאַנג פון קאָנקורס אויף בויען די אַרבייטער־הייזער אין לאָדז.

(ס) צעהערנכטען 5 נאָכמיטאָג איז אין לאָקאַל פון דער שטאָדטישער גימנאַזיע אויף׳ן נאָמען פון פּילסודסקי פאָרגעקומען די ערשטע קאָנסטיטוירענדע זיצונג פון דעם קאָנקורס־זשורי פון די אַרבייטער־הייזער אין לאָדז.

אַלס פאָרזיצענדער פון זשורי איז אויסגעוועהלט געוואָרען דער שטאָדט־פּרעזידענט זשעמיענצקי. צו דער ערשטער זיצונג זענען געקומען פיל איינגעלאַדענע פאָרשטעהער פון די וואַרשאָווער טעכניקער קרייזען. צווישען אַנדערע פּראָפ. מיכאַלסקי, דער מחבר פון די לאָדזער רעגולאַציע־פּלענער.

אויף דער זיצונג זענען בעשטעטיגט געוואָרען די 46 צום קאָנקורס בעלייגטע פּלענער, וועלכע עס האָבען צוגעשיקט אַ רייה אינזשענירען פון רוים ווין, דאַנציג, פּאַריז און פיל פּוילישע שטעדט. נאָכדעם האָבען די מיטגלידער פון זשורי בעזוכט די פּלעצער, וואו עס וועלען געבויט ווערען די ערשטע צוויי אַרבייטער־הייזער. נאָך אַ גענויער לוסטראַציע פון די פּלעצער זענען אַלע אָבגעפאָהרען אין מאַגיסטראַט־בנין, וואו דאָס זשורי איז אויפגענומען געוואָרען דורך די שטאָט־פערוואַלטונג.

אין משך פון נעכטיגען טאָג זענען פאָרגעקומען די ווייטערדיגע זיצונגען פון דעם קאָנקורס־זשורי. עס זענען אַדומגערעדט געוואָרען אַלע פּראַגען, וועלכע האָבען אַ שייכות מיט דעם קאָנקורס.

לויט׳ן טעמפּאָ פון די זיצונגען ווערט פאָרגעזעהען, אַז נאָך אין משך פון היינטיגען, שפּעטעסטענס מאָרגענדיגען טאָג וועט דאָס זשורי אויסצייכענען די בעסטע פּראָיעקטען און בעשטעטיגען די פּריזען, אַזוי, אַז איבערמאָרגען וועלען די פּראָיעקטען שוין קענען אַרויסגעשטעלט ווערען פאַר דער עפענטליכקייט.

———:0:———

אָפּגעליינט די מזרח־אייראָפּעאישע קאָנפערענץ פון די יוד. קאָאָפּעראַטיווע לאַנדעס־פערב.

דעם 25, 26 און 27 מערץ ה. י. האָט געזאָלט אין דאַנציג פאָרקומען אַ קאָנפערענץ פון די די יודישע קאָאָפּעראַטיווע לאַנדעס־פערבאַנדען. די קאָנפערענץ האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקען אינטערעס ביי די צענטראַלע יודישע קאָאָפּעראַטיווע אינסטיטוציעס אין אַלע לענדער, וועלכע האָבען בעשלאָסען זיך צו בעטייליגען אין דער דאַנציגער קאָאָפּעראַטיווער קאָנפערענץ. צוליב דער וויכטיגקייט פון דער קאָנפערענץ האָבען אָבער איינציגע לאַנדעס פערבאַנדען געפונען סאר נויטיג, אַז אַלע רעפּעראַטען און פּראָבלעמען, וואָס דאַרפען בעהאַנדעלט ווערען אויף דער קאָנפערענץ זאָלען פריהער ווערען גענוי בעאַרבייט און דורכשטודירט אין די בעזונדערע צענטראַלעס. דער פערבאַנד פון די קאָאָפּעראַטיווע יודישע געזעלשאַפטען אין פּוילען, וועלכער האָט אויף זיך גענומען די איניציאַטיוו צונויפצורופען אַ קאָאָפּעראַטיווע קאָנפערענץ אין דאַנציג, האָט דעריבער בעשלאָסען אָפּצולייגען די קאָנפערענץ אויף אַ קורצער צייט, בכדי צוגעבען אַ מעגליכקייט די בעזונדערע לאַנדעס־פערבאַנדען צו בעטראַכטען אַלע פּראַגען פון דער קאָנפערענץ אין זייערע צענטראַלע אינסטאַנצען.

וואַרנונג!

אַזוי ווי עס האָבען זיך בעוויזען אין שטאָט פערשידענע נאָכגעמאַכטע פעלד־בעטען, מאַך איך בעקאַנט דאָס ג׳ פּובליקום, אַז די

עכט־פאַטענטירטע בעטען עכט־פאַטענטירטע

זענען פערזעהען נור מיט דער שוץ־מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר זענען פעראַנטוואָרטליך ביז 3 יאָהר.

— צו בעקומען איז אַלע געשעפטען. —

אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל

ניקעל־בעטען, אַמעריקאַנקעס,
ניקעל־קינדער־בעטען, קינדער־וועגעלעך,
טיש־בעטען, קינדער־בענקעלעך
מעטער־מאָס, אויף רעדלעך.

מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָווע און קאַנאַדיסקע.
קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.

בעמ.: בעטלעך מיט וועגטלעך ווייס אָדער ברוין 17 זל.. פּאָלאָווע בעטלעך 14 זל.

רעעלע בעהאַנדלונג. פאַבריקס־פרייזען. זעמטליכע רעפּעראַטורען.

הורט! לאָדז, פּאָלנאַצנאַ 24, טעל. 31-85. דעטייל!

Dr. med.
BRAUN
23 פּאָלודניאָווא 23.
טעלעפאָן 40-26.
ספּ ציאַל־אַרצט פאַר הויט און וועגעריש׳ע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע.
בעהאַנדלונג מיט קווארץ־ליכט (האַר־אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9 ביז 11 פריה און פון 5—8 אָוונט.

Dr. med.
J. MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52
ספּעציאַליסט פאַר אינערליכע
און נערווען־קראַנקהייטען.
נעהמט אָן פון 5 ביז 7 אָוונט.

קרבנות פון אוריז־זויער!

עמפּפעהלט דורך
פּראָפעסאָר
לאַנסערא
געוועז. פּרעזעס
פון דער
מעדיצינישער
אַקאַדעמיע

פּאָדאַגרע
עטקייט
רעוומאַטיזם
אַרטעריען־
סקעראָז

יעדער פערגיפטעטער מיט אודין־זויער, געפייניגטער דורך וועהטאָגען, קאָן גערעטעט ווערען נאָר דורך

URODONAL

ווייל URODONAL צעלאָזט דעם אוריז־זויער

Generalna Reprezentancja: **Warszawa, Fredry 4, tel. 73-55**

Prawdziwy URODONAL tylko z polską i francuską etykietą.

ביליג מצות

2 זל. אַ קילאָ

נאָר אויף פּאָלודניאָווא 9 בעקומט מען מאַשינאָווע מצות, ווי ליטווישע, אַמעריקאַנער, ארץ־ישראל, פּוינער א. אַ. פון 2 זל. אַן אַ קילאָ.

בלימבוים, פּאָלודניאָווא 9 (פראָנט־געוועלב).

אַ פרעהליכען פּסח קאָן נאָר האָבען דער, וואָס וועט בעצייטענס זיך פערזאָרגען מיט

מצות

פון דער היגיעניעשער בעקעריי אונטער די השגחה פון לאָדזער ראַבינאַט

ר. קינרוס, זאַוואַדזקאַ 12

פערקויף־שטעלען: 1) זאַוואַדזקאַ 17 (געוועלב)
2) קאָנסטאַנטינער 59 „
3) ווסכאָדניאַ 41 „
קאָנקורענץ פרייזען

דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז פון דעם 2־טען אַפּריל ד. י. האָב איך ערעפענט אויף פּיעטריקאָווער № 107

אַ הוט־געשעפט אַ. פּ. „LE CHAPEAU"

איך בעזיץ שטענדיג די עלעגאַנטסטע און נייעסטע פאַסאָנען צו צוגענגליכע פּרייזען. מיט דער אויסגעצייכענטער קוואַליטעט סחורה ווי אויך מיט דער סאָלידער בעדינונג בעפרידיג איך אַמגענויעסטען די פערלאַנגען פון דער געעהרטער קונדשאַפט. מיט אַכטונג

George Goeppert

CERES שפייז-פעטס איז פריש אָנגעקומען. צו בעקומען אין אַלע קאָלאָניאַל-געשעפטען! די אויסאַרבייטונג פון צערעס-שפייז-פעטס אין אונזערע פאַבריקען שטעהט שטענדיג אונטער דער פערזענליכער השגחה פון **הרב שמחה פרענקעל** טאָמאַשאָוו, און קען דער שפייז-פעטס רעקאָמענדירט ווערען אַלע פרומע יודען.

„SATURNIA", S. A., WARSZAWA.

עס איז ניטא נעגוג בלויז צו פערלאַנגען **צערעס**, — איהר מוזט זיך אויך איבערציינגען, אַז דער סוחר גיט אייך טאַקע עכטען **צערעס**.

עכטער **צערעס** איז נאָר אין פעקלעך מיט אַ גרין-רויטען שלייף און מיט דער אויפשריפט "Ceres" **צערעס** ווערט לויזערהייט קיינמאָל נישט פערקויפט.

צום קומענדיגען פסח
אין גרויסען אויסוואהל

עמפפעהלט:

SKŁAD WIN, WÓDEK i LIKIERÓW

S. ROSENBLUM

ŁÓDŹ, NARUTOWICZA 9, tel. 71-32.

בעשטעלונגען ווערען אָפגעשיקט אַ היים

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dnia 27-go marca 1928 r.
Dla dorosłych:

Wschód słońca

Dla młodzieży: Dla młodzieży:

„CHŁOPIEC z FLANDRJI"
(JACKIE COOGAN)

Następny program: **„12 djamentów"**

W poczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz.

בושעשינער 9	כשר לפסח	בושעשינער 9

ווײַן, מעהד, שפּריט, ליקערען

אינלענדישע און אויסלענדישע

פערשידענע סאָרטען **„כרמל"-ווײַן** פערשידענע סאָרטען

צוגענגליכע פרייזען. רעיעלע בעהאַנדלונג.

אין לאַנג-יעהריגען ווײַן- און **שפּריט-געשעפט**

יחיאל מאיר בּרוסטאָווסקי
9 № בּושעשינער № 9

בּעמערקונג: אויף פערלאַנג ווערען די בעשטעלונגען אָפּגעשיקט אַ היים.

איך קויף און פערקויף
מעבּעל

דיוואַנעס, פעלצען, נײַ-מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָווארען א.ז.וו. און צאָהל די העכסטע פרייזען

א. ווײַצמאַן נאַרוטאָוויטשאַ 19
(דזיעלנאַ)

אין מעבּעל-געוועלב, (פריוואַט-וואוינונג שענקעוויטש 29)

בײַ מיר איז שטענדיג דאָ פערשידענע גענוצטע מעבּעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 918

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?
פאַרוואס לויפט יעדער אין בּיוראָ פעטריקאָווער 17?!
ואמרת אליו, זאָלסטו איהם זאָגען
— אַז אין דעם בּיוראָ —

17 פּעטריקאָווער 17

דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, ווערט ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבּען לויט'ן אוסטאַוו אַלערליי **בּיטעס קלאַוזולעס, זאַבּעזפּיעטשעניעס** אויף אַלע שטעט אין פּוילען, **אַפּעלאַציעס צי-ווילנע** און **קאַרנע אַפּאַזיציעס, אַדוואַ-לאַניעס, רעקורסען** וועגען דירה אין אוזשאָנד-ראָזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליציי-בּעצירקען, **אַקטען אינטער-ציזיעס, אַקטען דאַראַוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס,** ווי אויך איבּערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותּפות-אַקטען;
מיט אַכטונג **י. מאַנעלאַ,**
רעכט-קאָנסולענט.

טלית-פאַבּריק

אויסאַרבּייטונג פון וואָלענע, האַלבּ-וואָלענע, זײַדענע טליתים ווי טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הגרם און דעפּעל מיט אויספּרעסונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניער און ציצית צו בּעקומען בּיליגער ווי איבּעראַל

בּײַ א. ח. ציטריןאָווסקי קאַמיענאַ 1.

אין צוזאַמען מויער פּאַרטער. קומט און איבּערציינגט אײַך! 898

בּעמערקונג: מ'מאַכען אויך איבּערנעמען אַלטע טליתים צו וואַשען.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאַדניאַ 15, טעל. 31-08

[illegible]

יעדער קאַן אויסנוצן די געלעגנהייט!
קויפענדיג **ווײַן** און **מעהד** כשר לחג הפסח
דירעקט אין אונזער נײַ-ערעפענטע ווײַן- און מעהד-פאַבּריק

„MALWIN"

צו קאַנקורענץ-פרייזען, רעיעלע בּעהאַנדלונג. די פרייזען זײַנען פון 1.50 אַ **פלאַש** און ווײַטער. פאַר סוחרים — **ראַבּאַט!**

ווײַן- און מעהד-פאַבּריק
„MALWIN"
לאָדז, צעגעלניאַנאַ 36. 186

אינהאַבּער: **משה אַלטער** און **הערשל מיגדאַל.**

פערטרעטונג פון	ווילנער
קאַלאַמײַער טליתים	ספרים-סקלאַד

25 פּראָצ. בּיליגער!!

בּײַ **א. מ. גרובּשטיין** ווסכאַדניאַ 54 פראָנט 1-טער שט.

אין צו בּעקומען ש"ס, מגרים, רמב"ם, מדרשים, פּסוקים, משניות, עין-יעקב, **מחזורים, סידורים.** אויך די בּעריהמטע קאָלאָמײַער **טליתים** פײַנע און טערקיש-זײַדענע, ווי אויך טליתים-קטנים, אַ ספּעציעלער אויסוואַהל פון כלה-סידורים פראַכט-לעדער-בּאַנד, אויך קרעפּדעשין זײַדענע-גאַרטלען, קאַפּלעך, ציצית מזוזות א.ז.וו. אַלעס מיט 25% בּיליגער. געדענקט נור בּײַ **א.מ. גרובּשטיין** ווסכאַדניאַ 54 פראָנט 1. שט. שטענדיג אָפען בּיז 11 אַזײ

וויכטיג פאַר ה"ה פריזיערס!!!

קעלנישע בּלומען-וואַסער	3.50 אַ קילאָ
וועזשעטאַל	„ 1.80
ראַזיר-זייף „פּיקסין"	„ 7.60
בּרילאַנטין	„ 3.50

ווי אויך איז צו בּעקומען פערשידענע פּלאַטין- און שטאָהל-זאַכען צו פאַבּריקס-פּרייזען.

מיט אַכטונג
י. דרוקער, זאַוואַדזקאַ 11.

אַכטונג!

נאָך מײַן לאַנג יעהריגער פּראַקטיק אין אויסלאַנד האָבּען מיר ערעפענט אַ פּראַצאָווניע פון פאַבּריקס-צייכען

אויבּער-, ספּאָרט- און נאַכטהעמדער

און **שלאָף-אַנציגער** ווערען אָנגענומען פון אייגענע שטאָפען נאָך די לעצטע פאַריזער מאָדעלען צו די בּיליגסטע פּרײַזען.

Pracownia bielizny Wiedeńskiej
.J. KOHN, Łódź, Pomorska (Średnia) **4**

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבּינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד"ר רושאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבּורטס-הילף	11-1½ 5—6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	5-4 זונ. 1—2
ד"ר ווײַנבּערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-ארצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-ארצט	9—2

צאָהן-מונדהיילונג, בּעלײַכטונגען, קראָנען, פּלאָמבּען א. א. וו.
בּײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
אַ רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בּעשטראַהלונג און דורכלײַכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער.
איבּפּונגען בּעגען שטאָטער (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפּען זונטאָג.
ווי זיצט אין דער שטאָט.

ערצטליך-קאָסמעטיש. גאַבּינעט
פּראָל. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5—7 אָוונט

Dr. RÓŻANER

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
היילונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza), tel. 28-98.
נעמט-אָן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4 וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. Med. I. WEINBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02.

אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען- און הערץ-קראַנקהייטען, בּעשטראַהלונגען און קינסטליכע בּערג-זאָן. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 8—5 נאָכמ.

Dr. H. Wołkowyski

זאַכאַדניאַ 57 (צעגעלניאַנע 49)
טעלעפאָן 37-70

ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, בּעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

[illegible]

Dr. PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

[illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.